

Finnair-konsernin osavuosisikatsaus 1.1.–30.9.2016

Vertailukelpoinen liiketulos parani yhä vaikeutuvassa markkinatilanteessa; Finnairin strategian toteutus jatkuu

Heinä–syyskuu 2016

- Liikevaihto kasvoi 3,1 prosenttia vertailukaudesta 640,9 miljoonaan euroon (621,7)*.
- Vertailukelpoinen liiketulos oli 65,7 miljoonaa euroa (64,2).
- Liiketulos oli 115,5 miljoonaa euroa (50,7) ja se sisälsi yhden A350-laajarunkokoneen myyntivoiton.
- Vertailukelpoinen EBITDAR oli 118,3 miljoonaa euroa (115,1).
- Liiketoiminnan nettorahavirta oli 59,1 miljoonaa euroa (62,6) ja investointien nettorahavirta 161,5 miljoonaa euroa (-2,8).
- Yksikkötuotto (RASK) laski 4,9 prosenttia vertailukaudesta.
- Yksikkökustannus (CASK) laski 4,8 prosenttia ja yksikkökustannus ilman polttoainetta kiintein valuuttakurssein (CASK ex fuel at constant currency) kasvoi 1,2 prosenttia vertailukaudesta.
- Matkustajakohtainen lisämyynti kasvoi 16,9 prosenttia vertailukaudesta 11,31 euroon per matkustaja.
- Osakekohtainen tulos oli 0,66 euroa (0,29).

Tammi–syyskuu 2016

- Liikevaihto kasvoi 3,6 prosenttia vertailukaudesta 1 746,9 miljoonaan euroon (1 686,8).
- Vertailukelpoinen liiketulos oli 53,5 miljoonaa euroa (22,9).
- Liiketulos oli 98,0 miljoonaa euroa (36,7).
- Vertailukelpoinen EBITDAR oli 211,0 miljoonaa euroa (171,7).
- Liiketoiminnan nettorahavirta oli 189,2 miljoonaa euroa (164,0) ja investointien nettorahavirta -234,8 miljoonaa euroa (86,4).
- Yksikkötuotto (RASK) laski 3,7 prosenttia vertailukaudesta.
- Yksikkökustannus (CASK) laski 5,3 prosenttia ja yksikkökustannus ilman polttoainetta kiintein valuuttakurssein (CASK ex fuel at constant currency) kasvoi 1,1 prosenttia vertailukaudesta.
- Matkustajakohtainen lisämyynti kasvoi 17,1 prosenttia vertailukaudesta 11,34 euroon per matkustaja.
- Osakekohtainen tulos oli 0,47 euroa (0,13).

** Ellei toisin mainita, sulkeissa esitetyt luvut viittaavat vertailukauteen eli samaan ajanjaksoon edellisessä vuonna.*

Tulevaisuuden näkymät

17.8.2016 julkaistut näkymät

Matkustaja- ja rahtiliikenteen kysyntänäkymiin liittyy Finnairin päämarkkina-alueilla edelleen epävarmuutta. Finnairin uusi arvio kapasiteetin kasvusta on noin 7 prosenttia, kun se aikaisemmin arvioi kapasiteetin kasvavan noin 8 prosenttia vuoteen 2015 verrattuna. Muutos johtuu A350-koneiden toimitusten viivästyemisestä. Liikevaihdon arvioidaan kasvavan kapasiteetin kasvua hitaammin. Epävarmuus lentoliikenteen kysyntä- ja tuottonäkymistä on kasvanut viime kuukausien aikana. Finnair arvioi, että sen vertailukelpoinen liikevoitto vuonna 2016 kasvaa edellisvuotisesta (2015: 23,7 milj. euroa).

Näkymät 26.10.2016

Matkustaja- ja rahtiliikenteen kysyntänäkymiin liittyy Finnairin päämarkkina-alueilla edelleen epävarmuutta. Finnair toistaa aikaisemman arvionsa, että kapasiteetin kasvu on noin 7 prosenttia vuoteen 2015 verrattuna ja, että liikevaihto kasvaa kapasiteetin kasvua hitaammin.

Markkinatilanne vaikeutuu edelleen; polttoaineen hinta on kääntynyt nousuun ja markkinakapasiteetin kasvu painaa yhä yksikkötuottojen kehitystä. Finnair arvioi, että sen vertailukelpoinen liikevoitto vuonna 2016 kasvaa edellisvuotisesta (2015: 23,7 milj. euroa).

Toimitusjohtaja Pekka Vauramo:

Kolmannen vuosineljänneksen vertailukelpoinen liiketuloksemme ylitti viimevuotisen ennätystuloksen puolellatoista miljoonalla eurolla. Näin ollen saavutimme jo kahdeksannen peräkkäisen kvartaalitulospurauksen. Kapasiteettimme kasvoi tarjotuilla matkustajakilometreillä mitattuna 8,4 prosenttia vuotta aiemmasta, mikä vastaa lähivuosien tavoitetasoamme.

Olemme tyytyväisiä siihen, että tässä markkinatilanteessa onnistuimme ylittämään vertailukauden ennätystuloksen. Kireä kilpailutilanne Pohjois-Amerikan reiteillä heikensi yksikkötuottojamme ja painoi jonkin verran tuloskehitystämme. Lisäksi vapaa-ajanmatkustus – erityisesti Kiinasta Eurooppaan – kärsi Euroopan turvallisuushuolista. Tämän seurauksena jotkut ryhmämatkavaraukset jäivät toteutumatta, mikä vaikutti jonkin verran Aasian liikenteen käyttöasteisiimme. Uskomme edelleen, että koko vuoden tuloksemme on aiemman tulosohjauksemme mukainen, mutta loppuvuoteen sisältyy paljon epävarmuutta ja kustannuspaineita.

Kolmannella vuosineljänneksellä onnistuimme houkuttelemaan entistä useampia aasialaisia turisteja Etelä- ja Keski-Euroopan sijaan Pohjoismaihin. Esimerkkinä tästä kiinalaisten ryhmämatkustajien ykköskohteeksemme nousi Pariisin sijaan Kööpenhamina. Lisäksi tarjoamme Suomea lomakohteena tai vaihtomatikustajille pysähdyskohteena erityisesti talvikuukausina, joiden ajaksi lisäämme merkittävästi kapasiteettia Lappiin. Lokakuun alussa aloitimme myös A350-lennot viidesti viikossa Lontooseen, mikä tarjoaa houkuttelevan jatkohteyden Aasian matkustajillemme sekä erinomaisen liittynnän kotimarkkinoillemme **oneworld**- ja yhteisyrityskumppaniemme globaaleihin verkostoihin Lontoosta eteenpäin. Lisäksi se vahvistaa merkittävästi rahtiverkostoamme.

Kulumme kasvoivat kolmannella neljänneksellä, mikä heijasti valmistautumista strategiamme mukaiseen liikenteen kasvuun uusien A350-koneiden avulla. Koneiden toimitusaikataulun muutosten vuoksi lentävän henkilöstön koulutukseen liittyy epävarmuutta, minkä vuoksi sopeutamme liikenneohjelmaamme ja vuokraamme kalustoa lentäjineen, jotta pystymme hoitamaan oman henkilöstömme koulutukset mahdollisimman ripeästi. Kasvuamme tukee myös se, että lentäjäkoulutuksen kapasiteettia Suomessa lisätään. Kasvuun valmistautuminen aiheuttaa seuraavan parin vuoden aikana lisäkustannuksia.

Positiivista oli, että sekä Euroopan että kotimaan liikenteessämme kapasiteetin käyttöaste ja yksikkötuotot olivat nousivat hieman. Lisämyynnin kasvu jatkui vahvana, ja odotamme sen saavan lähiaikoina lisätukea edelleen verkkosivustomme uudistuksesta ja inflight-myyntijärjestelmän uusimisesta.

Kerroimme viime vuosineljänneksen tulosjulkistuksen yhteydessä 20 miljoonan euron tehostamisohjelmasta. Tämän ohjelman valmistelu etenee ja markkinatilanteen viimeaikaiset muutokset korostavat tehokkuuden tärkeyttä. Samalla se auttaa meitä pitämään strategiamme ja keskipitkän aikavälin kasvuohjelmamme oikeassa kurssissa.

Markkinaympäristö

Liikenne Finnairin päämarkkina-alueilla kasvoi edelleen vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä. Finnairin Euroopan-kohteiden ja Helsingin välinen reittilentomarkkina tarjotuilla tuolikilometreillä mitattuna kasvoi noin 1,3 prosenttia, ja Finnairin Aasian- ja Euroopan-kohteiden välinen suorien reittien markkina kasvoi 3,1 prosenttia vertailukaudesta. Finnairin markkinaosuus nousi Euroopan-liikenteessä (Helsingin ja Finnairin Euroopan-kohteiden välillä) 59,7 prosenttiin (58,1) ja Eurooppa–Aasia-liikenteessä 5,0 prosenttiin (4,9).*

Markkinakapasiteetin voimakas kasvu rasitti kaukoliikenteen käyttöasteita ja yksikkötuottoja jonkin verran. Kaukoliikenteessä markkinakapasiteetin kasvu jakautui epätasaisesti: Kiinan ja Euroopan välinen kapasiteetti kasvoi voimakkaasti, kun taas Japanin ja Euroopan välinen kapasiteetti supistui. Vapaa-ajanmatkustus Aasiasta eräisiin Euroopan kohteisiin kärsi turvallisuushuolista, kun taas pohjoismaisten kohteiden kasvu oli vahvaa. Ylikapasiteetti painoi Pohjois-Atlantin liiketoimintaa ja yksikkötuottoja. Euroopan-liikenteen kysyntä ja tarjonta olivat tasapainossa, joten matkustajamäärät ja yksikkötuotot kasvoivat.

Finnairin yhteishankkeista Atlantic Joint Business kärsi Euroopan ja Pohjois-Amerikan välisen liikenteen ylikapasiteetista. Keskihinnat laskivat kiristyneen kilpailutilanteen seurauksena. Siberian Joint Business puolestaan vahvisti markkinaosuuttaan, kun Euroopan ja Japanin välinen liikennevolyymin supistuminen jatkui vuoden kolmannella neljänneksellä.

Suomessa toimivien matkanjärjestäjien loppukesän valmismatkatarjonta vastasi pääsääntöisesti hyvin kysyntää. Turkin levottomuudet rasittivat maahan kohdistuvaa lomakysyntää, mutta muiden kohteiden kysyntä oli vastaavasti vahvaa. Rahtimarkkina kärsi yleisesti edelleen ylikapasiteetista, mutta laskutrendi näyttää viime aikoina hidastuneen hieman.

Syksyllä 2014 alkanut lentopetrolin hinnan lasku päättyi ensimmäisen vuosineljänneksen aikana. Lentopetrolin dollarihintana oli kolmannella vuosineljänneksellä kuitenkin 13,0 prosenttia matalampi kuin vuotta aiemmin. Euron jälkeen merkittävin kuluvaluutta Yhdysvaltain dollari vahvistui selvästi syksystä 2014 alkaen kevääseen 2015. Sen jälkeen dollari on kuitenkin osoittanut vakiintumisen merkkejä, ja se heikentyi euroon nähden 0,4 prosenttia vertailujaksosta. Merkittävimmistä tulovaluutoista Japanin jeni on vahvistunut keväästä 2015 lähtien ja se oli kolmannella neljänneksellä 18,9 vahvempi euroon nähden kuin vuotta aiemmin. Sen sijaan Kiinan yuan heikkeni 5,8 prosenttia. Finnair suojaa polttoainehankintojaan sekä keskeisiä valuuttamääräisiä eriä, minkä vuoksi kurssimuutokset eivät välity sellaisinaan sen tulokseen.

** Finnairin arvio. Laskentapohjana ovat kohdekaupungit, eivät lentokentät.*

Merkittävät tapahtumat heinä–syyskuussa 2016

Finnair otti syyskuun lopussa vastaan seitsemännen Airbus A350-koneensa ja toteutti sopimuksen sen myymisestä GE Capital Aviation Services Limitedille ("GECAS") sekä takaisinvuokraamisesta omaan käyttöönsä. Järjestelyllä oli Finnairin vuoden 2016 kolmannen neljänneksen liiketulokseen noin 40 miljoonan euron kertaluonteinen positiivinen vaikutus, joka käsittää myyntivoiton lisäksi suojauksista ja ennakkomaksuista muodostuvan valuuttakurssivoiton.

Taloudellinen kehitys

Liikevaihto heinä–syyskuussa 2016

Finnairin vuoden 2016 kolmannen neljänneksen liikevaihto kasvoi 3,1 prosenttia vuotta aiemmasta ja oli 640,9 miljoonaa euroa (621,7). Matkustajatuetot, lisämyynti ja matkapalveluliikevaihto kasvoivat, kun taas rahtituotto pysyi suurin piirtein vuodentakaisella tasollaan ja matkatoimistoliikevaihto supistui Baltian liiketoiminnan myynnin myötä. Yksikkötuotto (RASK) laski 4,9 prosenttia vertailukaudesta ja oli 7,05 eurosenttiä (7,42).

Liikevaihto tuotteittain

Milj. euroa	7-9/2016	7-9/2015	Muutos, %	2015
Matkustajatuotot	515,9	504,4	2,3	1 766,0
Lisämyynti	33,8	27,7	22,2	103,2
Rahti	45,5	45,9	-0,9	183,7
Matkapalvelut	42,0	38,3	9,8	177,8
Matkatoimistot	3,7	5,5	-31,9	23,8
Yhteensä	640,9	621,7	3,1	2 254,5

Matkustajatuotot ja liikennesuoritteet alueittain 7-9/2016

Liikennealue	Lipputuotot			ASK			RPK			PLF	
	Milj. euroa	Muutos %	Osuus, %	Milj. km	Muutos %	Osuus, %	Milj. km	Muutos %	Osuus %	%	Muutos %-yks.
Aasia	224,9	1,2	43,6	4 332,1	12,6	47,7	3 770,5	8,4	49,3	87,0	-3,3
Pohjois-Amerikka	38,4	15,5	7,4	798,5	22,0	8,8	648,4	12,2	8,5	81,2	-7,1
Eurooppa	213,8	3,1	41,4	3 656,8	2,5	40,2	3 029,6	3,5	39,6	82,8	0,8
Kotimaa	31,1	-3,7	6,0	299,2	-4,8	3,3	204,8	-1,5	2,7	68,4	2,3
Reiteille kohdistumaton	7,8	-16,3	1,5								
Yhteensä	515,9	2,3	100	9 086,7	8,4	100	7 653,3	6,5	100	84,2	-1,5

Matkustajaliikenteen kapasiteetti tarjotuilla henkilökilometreillä (ASK) mitattuna kasvoi kolmannella vuosineljänneksellä kokonaisuutena 8,4 prosenttia ja liikenne myydyillä henkilökilometreillä mitattuna kasvoi 6,5 prosenttia. Kasvu kohdistui erityisesti kaukoliikenteeseen. Vuoden 2015 kolmanteen neljännekseen verrattuna Finnairilla oli tarkastelujaksolla käytössään kaksi laajarunkokonetta enemmän ja sama määrä kapearunkokoneita.

Aasian-liikenteen kapasiteetti kasvoi kolmannella vuosineljänneksellä 12,6 prosenttia vertailukaudesta. Kasvun taustalla oli useita tekijöitä, kuten edeltäjiään suurempien A350-koneiden lisäkapasiteetti, keskimääräisen sektoripituuden kasvu pitkien Singaporen ja Shanghain reittien lisävuorojen takia sekä Fukuokan ja Guangzhoun reittien avaukset toukokuussa. Aasian-liikenteen matkustajakäyttöaste laski 3,3 prosenttiyksikköä 87,0 prosenttiin. Pohjois-Amerikan-liikenteen kapasiteetti kasvoi vuotta aiemmasta 22,0 prosenttia, kun Finnair lisäsi Chicagoon neljännen ja viidennen viikkovuoron ja korvasi Toronton reitin pidemmällä Miamin reitillä. Pohjois-Amerikan liikenteen matkustajakäyttöaste laski 7,1 prosenttiyksikköä 81,2 prosenttiin.

Lisämyynti kasvoi 22,2 prosenttia vertailukaudesta ja oli 33,8 miljoonaa euroa. Erityisesti kasvoivat istumapaikkojen ennakkovaraukset ja lisätavaramaksut. Rahtiliikenteen volyyymi kasvoi huomattavasti: myydyt rahtitonnikilometrit kasvoivat 13,8 prosenttia, kun tarjotut rahtitonnikilometrit kasvoivat 5,7 prosenttia. Heikon markkinatilanteen vuoksi rahdin keskimääräiset yksikkötuotot kuitenkin laskivat, joten liikevaihto laski 0,9 prosenttia vertailukaudesta ja oli 45,5 miljoonaa euroa.

Finnairin matkapalvelujen (Aurinkomatkat) heinä-syyskuun liikevaihto kasvoi 9,8 prosenttia vertailukaudesta ja oli 42,0 miljoonaa euroa (38,3). Matkustajamäärä lisääntyi vertailukaudesta 11,5 % ja kiintiötuotannon täyttöaste oli hyvä (97,3 %). Matkatoimistojen liikevaihdon supistuminen vertailukaudesta selittyy SMT:n Baltian tytäryhtiön Estravelin myynnillä joulukuussa 2015. Finnair allekirjoitti toukokuussa sopimuksen myös SMT:n myynnistä, ja kaupan arvioidaan toteutuvan kuluvan vuoden viimeisellä vuosineljänneksellä.

Kustannuskehitys ja tulos heinä-syyskuussa 2016

Finnairin toiminnalliset kulut kasvoivat kolmannella neljänneksellä 2,6 prosenttia ja olivat 591,4 miljoonaa euroa (576,2). Yksikkökustannus (CASK) laski 4,8 prosenttia ja oli 6,33 eurosenttiä (6,65).

Toiminnalliset kulut ilman polttoainetta kasvoivat 9,4 prosenttia vertailukaudesta ja olivat 462,7 miljoonaa euroa (422,9). Kustannuksia kasvattivat edelleen etupainoisesti erilaiset kasvuvalmistelut, kuten tilapäiset wet lease -lentokonevuokrausjärjestelyt sekä A350-koneiden käyttöönotto ja miehistön koulutus arviolta 8 miljoonalla eurolla, joka jakautuu useisiin eri kuluryhmiin.

Polttoainekulut, mukaan lukien suojaukset ja päästökaupakulut, supistuivat kapasiteetin kasvusta huolimatta 16,1 prosenttia vertailukaudesta 128,7 miljoonaan euroon (153,4). Henkilöstökulut kasvoivat 11,4 prosenttia 87,4 miljoonaan euroon (78,5), kun henkilöstön määrä kasvoi samaan aikaan 4,9 prosenttia. Vertailukaudella henkilöstökuluihin kohdistui positiivisia kertaeriä. Henkilöstömäärän kasvu kohdistui pääasiassa lentävään henkilöstöön.

Finnair teki huhtikuussa osakkuusyhtiönsä Norran kanssa liiketoimintakaupan, jonka jälkeen se ryhtyi itse huoltamaan Norran operoimia ATR-koneita. Aikaisemmin niiden huolto oli osa Finnairin Norralle maksamaa muihin vuokriin sisältyvää ostoliikenneveloitusta. Näin ollen muutos pienensi muita vuokria ja kasvatti sekä huolto- että henkilöstökuluja. Volyymikasvu sekä lisääntynyt business-luokan matkustus kasvattivat lounge- ja catering-kuluja.

Muut kulut kasvoivat 9,1 miljoonaa euroa 64,0 miljoonaan euroon. Muiden kulujen kasvu johtui volyymikasvun lisäksi muun muassa siitä, että niihin sisältyvä valuuttasuojauksen tulos oli vertailukaudella enemmän voitollinen.

Yhtiön vertailukelpoinen EBITDAR kasvoi 3,2 miljoonaa euroa ja oli 118,3 miljoonaa euroa (115,1). Vertailukelpoinen liiketulos eli liiketulos ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, käyttöomaisuuden myyntivoittoja, johdannaisten käyvän arvon ja valuuttamääräisten lentokaluston huoltovarausten arvon muutosta kasvoi 1,4 miljoonaa euroa ja oli 65,7 miljoonaa euroa (64,2).

Johdannaisten käyvän arvon ja lentokaluston huoltovarausten valuuttamääräisen arvon muutos oli 7,4 miljoonaa euroa (-10,9). Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat yhteensä 42,4 miljoonaa euroa (-2,7) ja ne liittyivät pääasiassa yhden A350-koneen myynti- ja takaisinvuokrausjärjestelyyn. Liiketulos oli 115,5 miljoonaa euroa (50,7), tulos ennen veroja 109,9 miljoonaa euroa (48,9) ja tulos verojen jälkeen 87,6 miljoonaa euroa (39,0).

Liikevaihto tammi–syyskuussa 2016

Finnairin vuoden 2016 tammi–syyskuun liikevaihto kasvoi 3,6 prosenttia vuotta aiemmasta ja oli 1 746,9 miljoonaa euroa (1 686,8). Liikevaihtoa nostivat matkustajatuotteiden, lisämyynnin ja matkapalvelujen liikevaihdon kasvu, ja sitä laskivat rahtituotteiden väheneminen sekä vertailukauden jälkeen myytyjen liiketoimintojen liikevaihdon poistuminen. Yksikkötuotto (RASK) laski 3,7 prosenttia vertailukaudesta ja oli 6,79 eurosenttiä (7,05).

Liikevaihto tuotteittain

Milj. euroa	1–9/2016	1–9/2015	Muutos, %	2015
Matkustajatuotteet	1 378,1	1 333,1	3,4	1 766,0
Lisämyynti	93,7	75,1	24,8	103,2
Rahti	127,7	135,7	-5,9	183,7
Matkapalvelut	135,2	125,1	8,1	177,8
Matkatoimistot	12,1	17,8	-32,1	23,8
Yhteensä	1 746,9	1 686,8	3,6	2 254,5

Matkustajatuotteet ja liikennesuoritteet alueittain 1–9/2016

Liikennealue	Lipputuotteet			ASK			RPK			PLF	
	Milj. euroa	Muutos %	Osuus %	Milj. km	Muutos %	Osuus %	Milj. km	Muutos %	Osuus %	%	Muutos %-yks.
Aasia	563,7	0,5	40,9	12 423,7	8,4	48,3	10 208,5	6,4	49,4	82,2	-1,5
Pohjois-Amerikka	92,9	15,7	6,7	2 102,9	27,8	8,2	1 687,2	21,1	8,2	80,2	-4,4
Eurooppa	578,9	3,9	42,0	10 069,0	3,0	39,1	7 972,1	3,4	38,6	79,2	0,3
Kotimaa	119,4	7,4	8,7	1 124,3	8,6	4,4	777,2	9,9	3,8	69,1	0,8
Reiteille kohdistumaton	23,2	-1,5	1,7								
Yhteensä	1 378,1	3,4	100	25 719,9	7,5	100	20 645,0	6,4	100	80,3	-0,8

Matkustajaliikenteen kapasiteetti tarjotuilla henkilökilometreillä (ASK) mitattuna kasvoi 7,5 prosenttia ja liikenne myydyillä henkilökilometreillä mitattuna kasvoi 6,4 prosenttia. Kaukoliikenteen kasvu johtui erityisesti A350-koneiden tuomasta lisäkapasiteetista, Fukuokan, Guangzhoun ja Miamin liikennöinnistä kesäkaudella sekä vuorojen lisäyksistä Chicagon reiteillä ja Aasian pitkillä reiteillä. Euroopan- ja erityisesti kotimaan-liikenteen kapasiteetin kasvu johtui suurelta osin Norran aiemmin omalla riskillään lentämien reittien siirtymisestä Finnairin liikenteeksi vuoden 2015 toukokuussa.

Kustannuskehitys ja tulos tammi–syyskuussa 2016

Finnairin toiminnalliset kulut kasvoivat vuoden 2016 tammi–syyskuussa 1,3 prosenttia ja olivat 1 749,5 miljoonaa euroa (1 727,2). Yksikkökustannus (CASK) laski 5,3 prosenttia ja oli 6,58 eurosenttiä (6,96).

Polttoainekulut vähenivät 18,2 prosenttia ja olivat 376,6 miljoonaa euroa, jolloin ilman polttoainetta lasketut toiminnalliset kulut kasvoivat 8,4 prosenttia ja olivat 1 372,9 miljoonaa euroa. Katsauskauden tulosta rasittivat poikkeuksellisen useat kotimaan lentojen peruutukset vuoden alussa, tilapäiset wet lease - lentokonevuokrausjärjestelyt sekä A350-koneiden käyttöönotto ja siihen liittyvä miehistön koulutus. Tammi–syyskuun aikana nämä kustannuserät olivat yhteensä lähes 20 miljoonaa euroa.

Yhtiön vertailukelpoinen EBITDAR kasvoi 39,3 miljoonaa euroa ja oli 211,0 miljoonaa euroa (171,7). Vertailukelpoinen liiketulos eli liiketulos ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, käyttöomaisuuden myyntivoittoja, johdannaisten käyvän arvon ja valuuttamääräisten lentokaluston huoltovarausten arvon muutosta kasvoi 30,6 miljoonaa euroa ja oli 53,5 miljoonaa euroa (22,9).

Johdannaisten käyvän arvon ja lentokaluston huoltovarausten valuuttamääräisen arvon muutos oli 11,7 miljoonaa euroa (3,2). Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat yhteensä 32,7 miljoonaa euroa (10,6). Siihen sisältyvät positiiviset erät liittyivät pääasiassa yhden A350-koneen myynti- ja takaisinvuokrausjärjestelyyn ja negatiiviset erät A340-koneiden käytöstä poistamiseen. Liiketulos oli 98,0 miljoonaa euroa (36,7), tulos ennen veroja 89,9 miljoonaa euroa (29,4) ja tulos verojen jälkeen 71,5 miljoonaa euroa (23,2).

Tase 30.9.2016

Konsernin taseen loppusumma oli katsauskauden lopussa 2 465,2 miljoonaa euroa (31.12.2015: 2 050,3). Tase kasvoi tammi–syyskuussa pääasiassa lainarahoitettujen laivastoinvestointien, yhden A350-koneen myynti- ja takaisinvuokrausjärjestelyn sekä positiivisen liiketoiminnan rahavirran myötä. Oma pääoma oli 828,5 miljoonaa euroa (31.12.2015: 727,5) eli 6,51 euroa osakkeelta (31.12.2015: 5,69). Oma pääoma kasvoi pääasiassa yhtiön voitollisen laajan tuloksen vuoksi.

Omaan pääomaan sisältyy käyvän arvon rahasto, jonka arvoon vaikuttavat suojauslaskennassa mukana olevat öljy- ja valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutokset sekä IAS 19:n mukaiset, lentäjien etuuspohjaisiin eläkkeisiin liittyvät vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot. Syyskuun 2016 lopussa erän suuruus oli laskennallisten verojen jälkeen -33,1 miljoonaa euroa (31.12.2015: -67,9), ja siihen vaikuttivat erityisesti edellä mainittujen johdannaisten käyvän arvon muutokset. Lisäksi eläkevastuu kasvoi lähinnä yleisen korkotason laskun takia muuttuneen diskonttokoron vuoksi.

Kassavirta ja rahoitusasema

Finnairilla on vahva rahoitusasema, mikä tukee liiketoiminnan kehitystä ja tulevia investointeja. Tammi–syyskuussa 2016 yhtiön liiketoiminnan nettorahavirta oli 189,2 miljoonaa euroa (164,0). Rahavirtaa vahvisti edellisvuodesta pääasiassa vertailukelpoisen liiketuloksen paraneminen. Investointien nettorahavirta oli -234,8 miljoonaa euroa (86,4), ja siihen vaikuttivat erityisesti uusien A350-koneiden hankkiminen ja investoinneiksi luokiteltavien yli kolmen kuukauden rahamarkkinasijoitusten supistuminen.

Omavaraisuusaste 30.9.2016 oli 33,6 prosenttia (31.12.2015: 35,5) ja nettovelkaantumisaste (gearing) negatiivinen -26,1 prosenttia (31.12.2015: -49,8). Oikaistu nettovelkaantumisaste (adjusted gearing) oli 67,7 prosenttia (31.12.2015: 45,8). Syyskuun lopussa korollinen velka oli 655,0 miljoonaa euroa (31.12.2015: 346,5) ja korollinen nettovelka negatiivinen -216,5 miljoonaa euroa (31.12.2015: -362,0). Finnair toteutti vuoden alkupuoliskolla uusille A350-koneilleen kolme JOLCO-velkarahoitusjärjestelyä ja syyskuussa yhden myynti- ja takaisinvuokrausjärjestelyn, joilla hankittiin rahoitusta yhteensä noin 507 miljoonaa euroa.

Yhtiön maksuvalmius oli katsauskaudella vahva. Konsernin rahavarat olivat syyskuun lopussa 874,3 miljoonaa euroa (31.12.2015: 708,2). Taseen rahavarojen lisäksi yhtiöllä on työeläkeyhtiöltään noin 430 miljoonan euron rahastoitujen eläkevarojen takaisinlainausmahdollisuus, jonka käyttäminen edellyttää pankkitakausta. Finnairilla on reservirahoitukseksi tarkoitettu, kokonaan käyttämätön 175 miljoonan euron syndikoitu luottolimiitti, joka solmittiin kesäkuussa vastaavan järjestelyn erääntyessä. Uusi järjestely on voimassa kolme vuotta ja sisältää kaksi vuoden pituista jatko-optiota. Finnair maksoi kolmannen neljänneksen aikana takaisin kaikki pankkilainansa, yhteensä noin 67 miljoonaa euroa.

Finnairilla on 200 miljoonan euron lyhytaikainen yritystodistusohjelma, joka oli katsauskauden lopussa käyttämätön. Rahoituksen nettorahavirta oli tammi–syyskuussa 270,2 miljoonaa euroa (-78,2). Rahoituskulut olivat -9,4 miljoonaa euroa (-8,2) ja rahoitustuotot 1,2 miljoonaa euroa (0,8).

Investoinnit

Tammi–syyskuussa kokonaisinvestoinnit ilman ennakkomaksuja olivat 424,0 miljoonaa euroa (38,2), ja ne kohdistuivat pääasiassa laivastoon. Investointien (käyttöomaisuusinvestoinnit) rahavirta oli -443,1 miljoonaa euroa, joka sisältää ennakkomaksut.

Vuoden 2016 investointien rahavirran – ennakkomaksut ja niiden valuuttasuojaukset mukaan lukien – arvioidaan olevan noin 560 miljoonaa euroa, ja investoinnit kohdistuvat pääosin laivastoon. Luku sisältää investointisitoumusten lisäksi arvion sellaisista päätetyistä investoinneista, joista ei ole vielä vastapuolen kanssa sitovaa sopimusta. Nettoinvestoinnit ovat noin 390 miljoonaa euroa kolmannella neljänneksellä A350-lentokoneesta solmitun myynti- ja takaisinvuokraussopimuksen jälkeen.

Vuoden 2017 investointien rahavirran arvioidaan olevan noin 510 miljoonaa euroa ja nettomääräisesti noin 260 miljoonaa euroa, mikäli vuonna 2017 toimitettavasta A350-lentokoneesta solmittu myynti- ja takaisinvuokraussopimus toteutuu suunnitellusti. Vuosien 2016–2017 investointien rahoitustarvetta mahdollisesti alentavat myöhemmin toteutettavat lentokonemyynnit.

Finnair lisää vuosien 2017–2018 aikana istuimia nykyisiin Airbus-kapearunkokoneisiinsa tehostamalla säilytys- ja teknisiä tiloja koneiden etu- ja takaosassa. Investointi koskee 23 Airbus-kapearunkokonetta Finnairin laivastossa.

Laivastoinvestointien ohella Finnair rakennuttaa modernia rahtiterminaalia, joka on tarkoitus ottaa käyttöön keväällä 2017. Lisäksi Finnair asentaa vuosina 2017–2018 langattoman internetyhteyden valtaosaan yhtiön nykyisistä laaja- ja kapearunkokoneista.

Luottomarkkinoiden tämänhetkinen suotuisa tilanne ja Finnairin hyvä velkakapasiteetti mahdollistavat tulevien käyttöomaisuusinvestointien rahoituksen kilpailukykyisin ehdoin. Yhtiöllä on 33 kiinnittämätöntä lentokonetta, jotka vastaavat noin 57 prosenttia koko laivaston 1,0 miljardin euron tasearvosta. Tasearvoon sisältyy kolme rahoitusleasing-konetta.

Laivasto

Finnairin operoima laivasto

Finnairin laivastoa hallinnoi yhtiön kokonaan omistama tytäryhtiö Finnair Aircraft Finance Oy. Syyskuun 2016 lopussa Finnair operoi itse 49 lentokonetta, joista 19 on laajarunkokoneita ja 30 kapearunkokoneita. Koneista 26 oli Finnairin itse omistamia, 20 vuokrattu ja 3 hankittu rahoitusleasing-sopimuksella.

Finnair otti kolmannella vuosineljänneksellä vastaan yhden uuden A350-900 XWB -laajarunkokoneen, joka rahoitettiin 29.9.2016 tiedotetulla myynti- ja takaisinvuokrausjärjestelyllä.

Vuoden 2016 kolmannen neljänneksen lopussa Finnairin operoiman laivaston keski-ikä oli 10.0 vuotta.

Finnairin operoima laivasto 30.9.2016*	Istuimia	Kpl	Muutos Omat** 31.12.2015 verrattuna		Vuokratut (käyttö- leasing)	(rahoitus- leasing)	Keski- ikä 30.9.2016	Tilaukset
Kapearunkolaivasto								
Airbus A319	138	9		7	2		15,2	
Airbus A320	165	10	1	7	3		14,1	
Airbus A321	209/196	11		4	7		9,8	
Laajarunkolaivasto								
Airbus A330	289/263	8		0	5	3	6,9	
Airbus A340	263/257	4	-1	4***			8,8	
Airbus A350	297	7	3	4	3		0,5	12
Yhteensä		49	3	26	20	3	10.0	12

* Finnairin lentotoimintalupa eli AOC (Air Operator Certificate).

** Sisältää JOLCO-rahoitetut A350-koneet.

*** A340-koneista enää kaksi oli liikenteessä syyskuun lopussa.

Kaukoliikennelaivastouudistus

Finnair on tilannut Airbusilta yhteensä 19 Airbus A350 XWB -lentokonetta, joista kolme toimitettiin vuonna 2015 ja neljä vuonna 2016. Tällä hetkellä todennäköisen toimitusaikataulun mukaan Finnair saa neljä A350-konetta myös vuoden 2017 aikana ja loput kahdeksan vuosina 2018–2023. Finnairin investointisitoumukset käyttöomaisuushyödykkeisiin, yhteensä 1 542 miljoonaa euroa, sisältävät tulevat kaukoliikennelaivastoinvestoinnit.

Finnair luopuu kaikista operoimistaan A340-koneista vuoden 2017 loppuun mennessä, kun niitä korvaavat A350-koneet on toimitettu ja otettu käyttöön Finnairin reittiliikenteessä. Finnair on sopinut myyvänsä vuosina 2016 ja 2017 loput neljä Airbus A340-300-konettaan takaisin Airbusille. Finnairin ja Airbusin sopimus mahdollistaa sujuvan siirtymisen A340-laivastosta A350-laivastoon ja lieventää mahdollisia laivastouudistuksesta johtuvia operatiivisia riskejä sekä A340-lentokoneisiin liittyvää jäännösarvoriskiä. Finnairilla on mahdollisuus sopeuttaa joustavasti laivastonsa kokoa kysyntätilanteen ja näkymien mukaisesti myös eripituisten vuokrasopimusten avulla.

Norran operoima laivasto (ostoliikennelaivasto)

Nordic Regional Airlines Oy (Norra) operoi 24 lentokoneen laivastoa Finnairin ostoliikenteenä. Norran operoimista lentokoneista 11 oli Finnairin omistamia ja 13 vuokrattuja. Finnair allekirjoitti 29.6.2016 sopimuksen yhden ATR 72 -lentokoneen myynnistä. Koneesta luopuminen on lykkäytynyt vuoden 2017 alkupuoliskolle.

Norran operoima laivasto 30.9.2016*	Istuimia	Kpl	Muutos 31.12.2015 verrattuna	Finnairin omistamat lentokoneet	Vuokratut** (käyttö-leasing)	Keski-ikä 30.9.2016	Tilaukset
ATR 72	68-72	12		6	6	7,2	
Embraer 170	76	0	-2	0			
Embraer 190	100	12		5	7	8,3	
Yhteensä		24	0	11	13	7,7	0

* Nordic Regional Airlines Oy:n lentotoimintalupa eli AOC (Air Operator Certificate).

** Finnairin tytäryhtiö Finnair Aircraft Finance on vuokrannut lentokoneet ja edelleenvuokrannut ne Nordic Regional Airlinesille.

Lentoliikenteen palvelut ja tuotteet

Reittiverkosto ja allianssit

Finnair tarjoaa yhteydet Aasian ja Euroopan välisessä liikenteessä yli 200 reittiparilla ja lentää lisäksi Helsingistä viikoittain yli 800 lentoa kotimaan kohteisiin ja muualle Eurooppaan. Viikoittaisia lentoja Aasiaan oli talvikaudella 2015/2016 enimmillään 78 viikossa, kesäkaudella 2016 niitä on 80 ja alkavalla talvikaudella 78.

Finnair on osa **oneworld**-allianssia ja se tekee myös syvempää yhteistyötä tiettyjen **oneworld**-kumppaniensa kanssa osallistumalla Siberian Joint Business- ja Atlantic Joint Business -yhteishankkeisiin. Yhteishankkeet ovat sopimuksia kyseisten reittialueiden lentojen tuottojen jakamisesta ja hintojen koordinoinnista. Syksyllä 2016 Iberia liittyi Finnairin, Japan Airlinesin sekä British Airwaysin kumppaniksi SJB:hen.

Finnairin kesäkauden 2016 uudet reittikohteet Helsingistä olivat Edinburgh, Billund, Pula, Zakynthos, Skiathos, Santorini, Preveza, Rimini, Verona ja Varna sekä Oulusta kerran viikossa Hania ja Alanya. Kaukoliikenteessä Finnair avasi Miamin ympärivuotiseksi kohteeksi ja lisäsi yhteyksiä Chicagoon kesäksi. Aasiassa Finnair avasi kesäksi kolme viikkovuoroa Fukuokaan ja neljä Guangzhouhun.

Alkavalla talvikaudella Finnair lisää noin 10 prosenttia lentojaan Lappiin. Kesäkaudelle 2017 Finnair lisää vuroja Tokioon ja Hongkongiin sekä avaavaa uudet reitit Helsingistä San Franciscoon, Alicanteen, Ibizalle, Korfulle, Menorcaan ja Reykjavikiin.

Muut uudistukset ja palvelut

Finnair alkoi huhtikuussa tarjota Aasian ja Euroopan välillä matkustaville asiakkailleen Suomessa tehtävää stopover-pysähdystä. Stopover-lennot voi varata uudella stopover.finnair.com-verkkosivustolla, josta löytyy myös tietoa eri stopover-aktiviteeteista ja kohdetietoa Suomesta. StopOver Finland on Visit Finlandin vetämä hanke, ja matkapakettien toteutuksesta vastaa ulkoinen matkatoimistokumppani. Stopover-matkapakettien kesto on viidestä tunnista viiteen päivään.

Finnair ja kiinalainen matkapalvelutarjoaja Alitrip sopivat heinäkuussa pitkäaikaisesta strategisesta yhteistyöstä, jonka tavoitteena on tuoda noin 3 000 kiinalaista turistia Suomen Lappiin talvikuukausina. Finnair on ensimmäinen eurooppalainen lentoyhtiö, jonka kanssa Alitrip tekee näin laajaa strategista yhteistyötä. Alitrip on nopeasti kasvava kiinalainen, verkossa matkapalveluita tarjoava yritys. Se on osa New Yorkin pörssissä listattua Alibaba Groupia.

Tunnustukset ja palkinnot

Finnairin mobiilisovellus sai elokuussa kansainvälisen Red Dot -designpalkinnon Communications design -kategoriassa. Sovellus on saatavilla iOS- ja Android-laitteille, ja se on palkittu aiemmin tänä vuonna myös hopeamitalilla European Design Awards -kilpailun mobiilisovellus-kategoriassa. Red Dot -designpalkinto palkitsee eri tuotteita parhaasta designista, ja sen tuomaristo koostuu muotoilualan arvostetuista asiantuntijoista.

Skytrax World Airline Awards nimesi heinäkuussa Finnairin Pohjois-Euroopan parhaaksi lentoyhtiöksi jo seitsemättä kertaa peräkkäin. Palkinto myönnetään Skytraxin puolueettoman kyselyn perusteella, johon vastasi noin 19 miljoonaa matkustajaa yli 160 maasta. Kysely kattaa yli 40 kriteeriä, joita ovat muun muassa lähtöselvitys, istuinten mukavuus, matkustamon puhtaus ja palvelu.

Huhtikuussa Finnair nimettiin TTG China Travel Awards-tilaisuudessa parhaaksi eurooppalaiseksi lentoyhtiöksi Kiinassa. Palkinto perustui TTG:n julkaisujen lukijoiden äänestykseen.

Finnair palkittiin kultamitalilla Global Business Travel Association (GBTA) Foundationin järjestämässä ICARUS-yritysvastuukilpailussa. Tunnustus osoittaa, että Finnair johtavana matkailualan vastuullisena yrityksenä on sitoumuksillaan ja toiminnallaan osoittanut pystyvänsä tarjoamaan asiakasyrityksilleen ja matkustajilleen kestäväen kehityksen näkökulmasta ensiluokkaisia matkustuspalveluita.

Saksalainen ESG-ratingyhtiö oekom research AG päivitti helmikuussa analyysinsä Finnairin vastuullisuudesta. Finnairin ESG-rating on nyt B-. Se oli 77:stä liikenne- ja logistiikka-alan yhtiöstä koostuneen vertailuryhmän korkein. Samalla Finnair sai *Prime*-luokituksen, joka kertoo Finnairin arvopaperien sopivuudesta vastuullisten sijoittajien sijoituskohteeksi.

Tammikuussa ilmestyneessä OAG:n Punctuality League -julkaisussa Finnairin saapumistäsmällisyys vuonna 2015 (89,5 %) todettiin maailman kuudenneksi korkeimmaksi. FlightStats puolestaan nimesi tammikuussa oneworld-allianssin täsmällisimmäksi lentoyhtiöallianssiksi vuonna 2015.

Muutokset yhtiön johdossa

Finnair kertoi 16.2.2016 pörssitiedotteella vauhdittavansa kasvuaan ja uudistavansa organisaatiotaan 1.3.2016 alkaen kasvustrategiansa mukaisesti. Uusina konsernin johtoryhmän jäseninä aloittivat asiakaskokemuksesta vastaava Piia Karhu sekä digitalisaatiosta vastaava Katri Harra-Salonen. Operatiivisen yksikön johtajaksi nimitetty Jaakko Schildt aloitti tehtävässään 1.8.2016. Siihen saakka yksikköä johti strategia- ja resurssienhallintajohtajaksi nimitetty Ville Iho yhdessä maapalvelujen johtajan Mikko Tainion kanssa.

Henkilöstö

Finnairin palveluksessa oli vuoden 2016 tammi–syyskuussa keskimäärin 5 055 (4 896) henkilöä eli 3,2 prosenttia enemmän kuin vertailukaudella. Työsuhteessa olevien määrä 30.9.2016 oli 5 180 (30.9.2015: 5 000; 31.12.2015: 4 817). Katsauskaudella (1–9/2016) henkilöstömäärä kasvoi 363:llä johtuen pääosin matkustamohenkilökunnan ja lentäjien määrän kasvusta. Lisäksi liiketoimintakaupan yhteydessä 50 huoltotyöntekijää siirtyi toukokuussa Norralta Finnairin palvelukseen.

Finnairia edustava Palta sekä toimisto-, asiakaspalvelu- ja teknistä henkilökuntaa edustavat FINTO, PRO ja IAU ovat sopineet valtakunnallisen kilpailukyky sopimuksen raamin mukaisista työehdoista keskusjärjestöjen asettamassa aikataulussa. Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla käydään työehtosopimusneuvotteluja lentävän henkilöstön kanssa.

Omat osakkeet

Finnair hankki vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä yhteensä 800 000 omaa osaketta Helsingin Pörssistä ja luovutti 277 596 omaa osaketta henkilöstön osakesäästöohjelman Fly Sharen kannustinpalkkioina. Lisäksi Finnair luovutti kesäkuussa 28 464 omaa osaketta kannustinpalkkiona konsernin vuosien 2013–2015 osakepohjaisen kannustinjärjestelmän piirissä olleille yhtiön 31 avainhenkilölle.

Finnairin hallussa oli 30.9.2016 yhteensä 819 145 yhtiön osaketta (326 985), mikä vastaa 0,64 prosenttia yhtiön koko osakepääomasta.

Osakkeen kurssikehitys ja vaihto

Finnairin markkina-arvo oli syyskuun 2016 lopussa 562,5 miljoonaa euroa (393,4) ja päätöskurssi 4,39 euroa (3,07). Finnairin osakkeen ylin kurssi NASDAQ Helsingin pörssissä oli tammi–syyskuussa 5,92 euroa (3,30), alin kurssi 4,11 euroa (2,49) ja keskimurssi 4,94 euroa (3,01). Osakkeita vaihdettiin noin 20,8 miljoonaa kappaletta (14,0) yhteensä 102,9 miljoonalla eurolla (42,1).

Finnairin kaupparekisteriin merkitty osakemäärä oli katsauskauden lopussa 128 136 115 osaketta. Suomen valtio omisti Finnairin osakkeista 55,8 prosenttia (55,8). Suorien ulkomaisten ja hallintarekisteröityjen omistusten osuus oli 8,9 prosenttia (7,7).

Yhteiskuntavastuu

Taloudellinen, sosiaalinen ja ympäristövastuu ovat olennainen osa Finnairin strategiaa ja liiketoimintaa. Finnair haluaa olla vastuullinen maailmankansalainen sekä vastata sidosryhmiensä tarpeisiin myös vastuullisuuden näkökulmasta.

Finnair tekee yhteistyötä alan toimijoiden ja viranomaisten kanssa muun muassa lentämisen ilmastovaikutusten vähentämiseksi ja biopolttoaineiden käytön edistämiseksi. Finnairin yhteiskuntavastuu heijastuu niin sen strategiaan, visioon kuin arvoihinkin, jotka ovat välittäminen, yksinkertaistaminen ja rohkeus. Vastuullisuus näkyy Finnairin kaikessa toiminnassa. Vastuullisuusstrategian tavoitteena on vähentää ympäristövaikutuksia ja tuottaa taloudellista sekä sosiaalista hyötyä yhteiskunnalle.

Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön ICAOn yleiskokouksessa sovittiin syksyllä kansainvälisen lentoliikenteen päästöjen hyvitysjärjestelmästä, joka auttaa pyrkimyksessä jäädyttää lentoliikenteen päästöt vuoden 2020 tasolle. ICAOn jäsenvaltioista 65, Suomi mukaan lukien, on ilmoittanut osallistuvansa hyvitysjärjestelmään heti alusta lähtien, mikä tarkoittaa lentoyhtiöille velvollisuutta kompensoida tavoitteen ylittävät päästönsä päästövähennysyksiköitä mm. erilaisista päästövähennys Hankkeista. CORSIA (Carbon Offsetting and Reduction Scheme for International Aviation) -sopimus täydentää muita lentoliikenteen päästövähennyskeinoja. Ympäristövaikutuksia vähennetään myös uuden teknologian ja vaihtoehtoisten polttoaineiden avulla, operatiivisin keinoin ja infrastruktuurin tehostamisella. Ensi vaiheessa vuodesta 2021 lähtien järjestelmään osallistuvat maat muodostavat yhteensä noin 85 prosenttia kansainvälisestä lentoliikenteestä. Vuodesta 2027 lähtien järjestelmä on maailmanlaajuisesti pääpiirteittäin pakollinen.

Finnair allekirjoitti kesäkuussa 2016 yhteistyösopimuksen UNWomenin kanssa naisten oikeuksien tukemiseksi. Lisäksi Finnair allekirjoitti United for Wildlife Transport Taskforce Buckingham Palace Declaration -sitoumuksen, joka tähtää uhanalaisten lajien laittoman kaupan ja kuljetuksen estämiseen. Sitoumuksen tavoitteena on myös lisätä yhteistyötä viranomaisten ja suojelujärjestöjen kanssa yhteisessä taistelussa uhanalaisten eläinten salakuljetusta vastaan. Finnair on jo useita vuosia sitten sitoutunut olemaan kuljettamatta eläimiä tai tuotteita, jotka on suojattu villieläimistön ja -kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevalla yleissopimuksella (CITES). Vuonna 2015 Finnair kielsi uhanalaisista eläimistä tai niiden osista koostuvien metsästysmuistojen kuljetuksen rahtiverkostossaan.

Vastuullisuuden tunnusluvut on esitetty taulukko-osan ensimmäisessä taulukossa ”Avainluvut”.

Merkittävät lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Lentoliikenne on globaalisti suhdanneherkkä toimiala, joka reagoi nopeasti ulkoisiin häiriöihin, kausivaihteluihin ja taloussuhdanteisiin. Strategian toteuttamisessa Finnairiin ja sen toimintaan kohdistuu monenlaisia riskejä ja mahdollisuuksia. Finnairilla on käytössä kokonaisvaltainen riskienhallinnanprosessi sen varmistamiseksi, että riskit tunnistetaan ja niitä vähennetään mahdollisuuksien mukaan, vaikka monet riskeistä jäävätkin yhtiön täyden kontrollin ulkopuolelle. Hyödyntääkseen arvon luomisen mahdollisuuksia Finnair on valmis ottamaan myös hallittuja riskejä riskinkantokykynsä rajoissa.

Alla kuvatuilla riskeillä ja epävarmuustekijöillä katsotaan mahdollisesti olevan merkittävää vaikutusta Finnairin liiketoimintaan, taloudelliseen tulokseen ja tulevaisuuden näkyymiin seuraavan 12 kuukauden aikana. Tämän luettelon ei ole tarkoitus olla tyhjentävä.

Polttoaineen hinnan poikkeukselliset vaihtelut ja viimeaikaisen hinnanlaskun mahdollinen siirtyminen lentolippujen hintoihin tai johtaminen kapasiteetin kasvuun Finnairin päämarkkina-alueilla muodostavat riskin Finnairin tuottokehitykselle samoin kuin valuuttakurssien äkilliset, epäedulliset muutokset. Myös hidastuvasta tai olemattomasta talouskasvusta johtuva lentomatkojen tai rahtikysynnän heikkeneminen Finnairin päämarkkina-alueilla muodostaa riskin Finnairin tuottokehitykselle.

Nykyisten tai uusien kilpailijoiden mahdolliset kapasiteetin lisäykset ja tuoteparannukset voivat vaikuttaa Finnairin palveluiden kysyntään ja tuottoon. Lisäksi lentoyhtiöalliansseja tiiviimpien yhteenliittymien ja yhteishankkeiden arvioidaan edelleen kehittyvän.

Finnairin kumppanuus- ja ulkoistushankkeilla tavoiteltujen strategisten hyötyjen ja säästöjen saavuttamiseen liittyy riskejä. Esimerkiksi laatu- ja saatavuusongelmilla ja/tai kumppanuuksien ja toimittajien odottamattomilla lisäkustannuksilla voi olla haitallinen vaikutus Finnairin tuotteeseen, maineeseen ja kannattavuuteen.

Seuraavan sukupolven Airbus A350 XWB -lentokoneiden toimitusaikatauluun ja käyttöön liittyy uuteen teknologiaan ja käyttöönottoprosesseihin liittyviä riskejä. Lisäksi Finnairin strategian toteutukseen liittyy merkittävien toimintamallien ja sisäisten muutosten toteutusriskejä. Finnairin kapasiteetin kasvuojelma ja sen resursointi aiheuttaa lisäksi kustannuspainetta ja operatiivisia haasteita lyhyellä aikavälillä.

Lentoliikennetoimialaan kohdistuu useita EU- ja kansainvälisen tason sääntelyhankkeita, joiden vaikutuksia lentoyhtiöiden operatiiviseen toimintaan ja/tai kustannuksiin on etukäteen vaikea arvioida. Esimerkkejä näistä sääntelyhankkeista ovat hiilidioksidipäästökauppaan liittyvä kansainvälinen sääntely, melumääräykset sekä muu ympäristöperustainen sääntely, EU:n yksityisyyden suojaa koskeva sääntely sekä EU-tuomioistuimen lokakuussa 2012 antama päätös lentomatokustajien oikeuksista. Lisäksi ei-taloudellisen tiedon (vastuullisuus) raportoinnin sääntely ja muut sidosryhmävaatimukset ovat selvästi lisääntyneet.

Geopoliittisella epävarmuudella, kasvavalla terrorismin uhalla ja mahdollisilla muilla ulkoisilla häiriötekijöillä saattaa niiden toteutuessa olla merkittävä vaikutus lentomatokustuskysyntään ja yhtiön liiketoimintaan.

Ison-Britannian tulevaan eroon Euroopan Unionista liittyy yleistä taloudellista epävarmuutta, joka voi heijastua myös lentomatokustuskysyntään.

Helsinki-Vantaan lentoaseman vuoteen 2020 jatkuvan laajennuksen rakennustyöt saattavat aiheuttaa häiriöitä liikenteeseen. Finnair tekee tiivistä yhteistyötä Finavian kanssa minimoidakseen laajennustöistä aiheutuvan haitan. Laajennustyö mahdollistaa lentoaseman matkustajamäärän kasvattamisen 20 miljoonaan vuodessa ja mahdollistaa Finnairin kasvustrategian toteuttamisen.

Finnairin riskienhallintaa ja toimintaan liittyviä riskejä kuvataan tarkemmin yhtiön internet-sivuilla www.finnairgroup.com.

Liiketoiminnan kausiluonteisuus ja herkkyudet

Lentoliiketoiminnan kausivaihtelun vuoksi yhtiön liikevaihto ja liikevoitto ovat yleensä selvästi pienimmät vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ja suurimmat vuoden kolmannella neljänneksellä. Aasian-liikenteen kasvava suhteellinen osuus lisää kausivaihtelua myös Aasian vapaa-ajan ja liikematkustuksen kohdekohtaisten sesonkien mukaisesti.

Finnairin tulokseen vaikuttaa operatiivisen toiminnan lisäksi keskeisesti polttoaineen hinnan kehitys, sillä polttoainekustannukset ovat yhtiön suurin kuluerä. Yhtiön valuuttariski syntyy lähinnä polttoaine- ja lentokoneostoista, lentokoneiden leasing-maksuista sekä valuuttamääräisistä myyntituotoista. Merkittäviä dollarikuluja ovat lentokoneiden leasing-maksut ja polttoainekulut sekä liikennöimismaksut. Myös suurimmat investoinnit eli lentokoneiden ja niiden varaosien hankinta tapahtuvat pääosin Yhdysvaltain dollareissa. Euron jälkeen yhtiön suurimpia tulovaluuttoja ovat Japanin jeni, Kiinan yuan ja Ruotsin kruunu.

Yhtiö suojautuu valuutta-, korko- ja lentopetrolipositioiden riskeiltä käyttämällä eri johdannaisinstrumentteja, kuten termiinejä, koronvaihtosopimuksia ja optioita hallituksen vahvistaman riskienhallintapolitiikan mukaisesti. Polttoainehankintoja suojataan 24 kuukautta eteenpäin rullaavasti, ja suojausaste laskee suojausjakson loppua kohden. Suojausasteen ylä- ja alarajat ovat seuraaville kuudelle kuukaudelle 90 ja 60 prosenttia.

Operatiivisen toiminnan herkkyudet, vaikutus vertailukelpoiseen liikevoittoon (rullaavasti seuraavat 12 kk tilinpäätöspäivästä)		1 %(-yksikön) muutos
Matkustajakäyttöaste (PLF)		22 milj. euroa
Matkustajaliikenteen keskituotto (yield)		19 milj. euroa
Yksikkökustannus (CASK ilman polttoainetta)		18 milj. euroa

Polttoaineherkkyudet (rullaavasti seuraavat 12 kk tilinpäätöspäivästä)	10 %:n muutos ilman suojauksia	10 %:n muutos suojaukset huomioon ottaen	Suojausasteet	
			H2/2016	H1/2017
Polttoaine	41 milj. euroa	21 milj. euroa	72 %	66 %

Valuuttajakauma %	7-9 2016	7-9 2015	1-9 2016	1-9 2015	2015	Valuuttaherkkyudet USD ja JPY (rullaavasti seur. 12 kk tilinpäätöspäivästä)		Suojausaste liiketoiminnan kassavirroille (rullaavasti seur. 12 kk tilinpäätös- päivästä)
						10 %:n muutos ilman suojauksia	10 %:n muutos suojaukset huomioon ottaen	
Myyntivaluutat								
EUR	48	50	55	56	48	-	-	
USD*	6	3	4	2	6	ks. alla	ks. alla	ks. alla
JPY	12	11	9	9	12	11 milj. euroa	8 milj. euroa	70 %
CNY	10	11	7	8	10	-	-	
KRW	4	3	3	3	4	-	-	
SEK	4	4	5	5	4	-	-	
Muut	16	18	17	17	16	-	-	
Ostovaluutat								
EUR	55	52	54	51	55	-	-	
USD*	38	40	39	41	38	53 milj. euroa	17 milj. euroa	68 %
Muut	7	8	7	8	7			

* Suojausaste USD-korille. Herkkyyslaskelmassa Kiinan yuanin ja Hongkongin dollarin oletetaan korreloivan edelleen vahvasti Yhdysvaltojen dollarin kurssikehityksen kanssa.

Taloudellinen raportointi

Finnairin vuoden 2016 taloudellisten katsausten julkaisupäivät ovat seuraavat:

Tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2016: 15.2.2017

FINNAIR OYJ
Hallitus

Tiedotustilaisuudet

Finnair järjestää 26.10.2016 tulosjulkistukseen liittyvän lehdistötilaisuuden klo 11.00 ja analytikkotilaisuuden klo 12.30 toimitiloissaan osoitteessa Tietotie 9. Englanninkielinen puhelinkonferenssi ja webcast analytikoille pidetään klo 14.30 (Suomen aikaa). Konferenssiin voi osallistua soittamalla numeroon + 44 20 3059 8125 ja sanomalla "Finnair". Ilmoittaudu webcastiin osoitteessa: <http://www.investis-live.com/finnair/57fb74bf0397821c000211877w2r2>

Lisätietoja antavat:

Talousjohtaja **Pekka Vähähyyppä**, puhelin (09) 818 8550, pekka.vahahyyppa@finnair.com
Talousviestintäpäällikkö **Ilkka Korhonen**, puhelin (09) 818 4705, ilkka.korhonen@finnair.com
IRO **Kati Kaksonen**, puhelin (09) 818 2780, kati.kaksonen@finnair.com

Avainluvut	7-9/2016	7-9/2015	Muutos %	1-9/2016	1-9/2015	Muutos %	2015
Liikevaihto ja tulos							
Liikevaihto, milj. euroa *	640,9	621,7	3,1	1 746,9	1 686,8	3,6	2 254,5
Vertailukelpoinen liiketulos, milj. euroa	65,7	64,2	2,3	53,5	22,9	133,2	23,7
Vertailukelpoinen liiketulos liikevaihdosta, % *	10,3	10,3	-0,1 %-yks.	3,1	1,4	1,7 %-yks.	1,1
Liiketulos, milj. euroa	115,5	50,7	127,8	98,0	36,7	166,7	121,7
Vertailukelpoinen EBITDAR, milj. euroa	118,3	115,1	2,8	211,0	171,7	22,9	231,2
Tulos ennen veroja, milj. euroa	109,9	48,9	124,8	89,9	29,4	> 200 %	113,3
Kauden tulos, milj. euroa	87,6	39,0	124,3	71,5	23,2	> 200 %	89,7
Tase ja kassavirta							
Omavaraisuusaste, %				33,6	28,5	5,1 %-yks.	35,5
Nettovelkaantumisaste, %				-26,1	-32,9	6,7 %-yks.	-49,8
Oikaistu nettovelkaantumisaste, %				67,7	82,9	-15,2 %-yks.	45,8
Bruttoinvestoinnit, milj. euroa	104,9	18,4	> 200 %	424,0	38,2	> 200 %	329,7
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), edelliset 12 kk, %				15,4	-0,4	15,8 %-yks.	12,2
Oman pääoman tuotto (ROE), edelliset 12 kk, %				19,9	-4,0	23,9 %-yks.	14,4
Liiketoiminnan nettorahavirta, milj. euroa	59,1	62,6	-5,5	189,2	164,0	15,4	171,0
Osake							
Osakkeen hinta vuosineljänneksen lopussa, euroa				4,39	3,07	43,0	5,42
Osakekohtainen tulos (EPS), euroa	0,66	0,29	128,7	0,47	0,13	> 200 %	0,57
Liikennesuoritteet ja vastuullisuuden tunnusluvut							
Matkustajamäärä, tuhatta henkilöä	2 987	2 856	4,6	8 267	7 762	6,5	10 294
Tarjotut henkilökilometrit (ASK), milj. km	9 087	8 383	8,4	25 720	23 920	7,5	31 836
Myydyt henkilökilometrit (RPK), milj. km	7 653	7 189	6,5	20 645	19 399	6,4	25 592
Matkustajakäyttöaste, %	84,2	85,8	-1,5 %-yks.	80,3	81,1	-0,8 %-yks.	80,4
Yksikkötuotto tarjotulta henkilökilometrilta (RASK), senttiä/ASK *	7,05	7,42	-4,9	6,79	7,05	-3,7	7,08
RASK kiintein valuuttakurssein, senttiä/ASK	7,11	7,42	-4,1	6,85	7,05	-2,9	7,08
Yksikkötuotto myydyiltä henkilökilometrilta (yield), senttiä/RPK *	6,74	7,02	-3,9	6,68	6,87	-2,9	6,90
Yksikkökustannus tarjotulta henkilökilometrilta (CASK), senttiä/ASK *	6,33	6,65	-4,8	6,58	6,96	-5,3	7,01
CASK ilman polttoainetta, senttiä/ASK *	4,91	4,82	2,0	5,12	5,03	1,8	5,14
CASK ilman polttoainetta kiintein valuuttakurssein, senttiä/ASK	4,88	4,82	1,2	5,08	5,03	1,1	5,14
Matkustajakohtainen lisämyynti	11,31	9,68	16,9	11,34	9,68	17,1	10,02
Tarjotut tonnikilometrit (ATK), milj. km	386	365	5,7	1 112	1 042	6,7	1 380
Myydyt tonnikilometrit (RTK), milj. km	236	207	13,8	663	577	14,8	787
Kuljetetun rahdin ja postin määrä, tonnia	38 839	33 487	16,0	109 816	95 391	15,1	130 697
Rahtiliikenteen yksikkötuotto myydyiltä tonnikilometrilta, senttiä/RTK *	19,27	22,13	-12,9	19,26	23,51	-18,1	23,34
Kokonaiskäyttöaste, %	68,5	69,9	-1,4 %-yks.	66,1	66,4	-0,2 %-yks.	66,4
Lentojen lukumäärä, kpl	27 878	28 712	-2,9	83 050	80 672	2,9	108 471
Saapumistasmällisyys, %	87,3	91,3	-4,0 %-yks.	86,7	89,2	-2,5 %-yks.	89,5
Polttoaineen kulutus, tonnia / ASK	0,0256	0,0270	-5,36	0,0259	0,0260	-0,71	0,0262
CO ² päästöt, tonnia / ASK	0,0805	0,0851	-5,36	0,0814	0,0820	-0,71	0,0826
Asiakastytyväisyys asteikolla 1 (erittäin huono) - 10 (erittäin hyvä)	8,2	8,1	1,2	8,1	8,1	0,4	8,1
Henkilöstö							
Henkilöstö, keskimäärin, hlöä	5 161	4 919	4,9	5 055	4 896	3,2	4 906

* Liikevaihto, yksikkötuotto tarjotulta henkilökilometrilta (RASK), yksikkökustannus tarjotulta henkilökilometrilta (CASK), yksikkötuotto myydyiltä henkilökilometrilta (yield) ja rahtiliikenteen yksikkötuotto myydyiltä tonnikilometrilta vertailuvuodelta 2015 on oikaistu. Muutoksia on kuvattu tarkemmin liitteessä 16. Liiketoiminnan tuottojen ja tunnuslukujen laskentakaavojen muutos. RASK:n ja CASK:n muutetut kaavat on esitetty liitteessä 18. Tunnuslukujen laskentakaavat.

KONSERNIN TULOSLASKELMA

Milj. euroa	7-9/2016	7-9/2015	Muutos %	1-9/2016	1-9/2015	Muutos %	2015	Edelliset 12 kk
Liikevaihto	640,9	621,7	3,1	1 746,9	1 686,8	3,6	2 254,5	2 314,6
Liiketoiminnan muut tuotot	16,2	18,8	-13,8	56,2	63,3	-11,3	85,2	78,1
Liiketoiminnan kulut								
Henkilöstökulut	-87,4	-78,5	11,4	-272,2	-255,9	6,4	-353,2	-369,6
Polttoainekulut	-128,7	-153,4	-16,1	-376,6	-460,4	-18,2	-595,5	-511,7
Muut vuokrat	-42,1	-40,3	4,5	-121,3	-119,0	2,0	-159,4	-161,7
Lentokaluston huoltokulut	-39,1	-30,1	29,8	-113,3	-92,7	22,2	-118,9	-139,5
Liikennöimismaksut	-70,6	-67,7	4,3	-198,0	-196,0	1,0	-258,5	-260,5
Maaselvitys- ja cateringkulut	-65,8	-64,2	2,4	-193,2	-183,6	5,2	-250,3	-259,9
Valmismatkatuotannon kulut	-22,1	-18,0	22,7	-64,6	-57,1	13,0	-79,6	-87,1
Myynti- ja markkinointikulut	-19,0	-18,3	3,8	-57,2	-53,9	6,1	-74,0	-77,3
Muut kulut	-64,0	-54,9	16,7	-195,6	-159,9	22,3	-219,3	-255,0
Vertailukelpoinen EBITDAR	118,3	115,1	2,8	211,0	171,7	22,9	231,2	270,5
Lentokaluston leasemaksut	-27,0	-24,9	8,7	-82,7	-71,0	16,5	-99,3	-111,0
Poistot ja arvonalentumiset	-25,6	-26,0	-1,5	-74,8	-77,7	-3,8	-108,1	-105,2
Vertailukelpoinen liiketulos	65,7	64,2	2,3	53,5	22,9	133,2	23,7	54,3
Johdannaisten käyvän arvon muutokset ja lentokaluston huoltojen valuuttakurssimuutokset	7,4	-10,9	> 200 %	11,7	3,2	> 200 %	-12,3	-3,7
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	42,4	-2,7	> 200 %	32,7	10,6	> 200 %	110,2	132,3
Liiketulos	115,5	50,7	127,8	98,0	36,7	166,7	121,7	183,0
Rahoitustuotot	0,2	0,0	> 200 %	1,2	0,8	45,4	1,3	1,6
Rahoituskulut	-5,8	-1,8	<-200 %	-9,4	-8,2	-14,2	-9,7	-10,9
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	0,0	0,0	-	0,0	0,0	100,0	0,1	0,1
Tulos ennen veroja	109,9	48,9	124,8	89,9	29,4	> 200 %	113,3	173,8
Tuloverot	-22,3	-9,8	-126,8	-18,4	-6,1	<-200 %	-23,6	-35,9
Kauden tulos	87,6	39,0	124,3	71,5	23,2	> 200 %	89,7	137,9
Jakautuminen								
Emoyhtiön omistajille	87,6	38,9	125,1	71,5	23,0	> 200 %	89,4	137,9
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,1	-100,0	0,0	0,3	-100,0	0,3	0,0
Emoyhtiön omistajille kuuluva osakekohtainen tulos, euroa (laimentamaton ja laimennettu)	0,66	0,29	128,7	0,47	0,13	> 200 %	0,57	0,91

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

Milj. euroa	7-9/2016	7-9/2015	Muutos %	1-9/2016	1-9/2015	Muutos %	2015	Edelliset 12 kk
Kauden tulos	87,6	39,0	124,3	71,5	23,2	> 200 %	89,7	137,9
Muut laajan tuloksen erät								
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi								
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos	11,1	-46,1	> 200 %	82,8	14,3	> 200 %	-14,1	54,5
Muuntoerot	0,0	0,0	> 200 %	0,0	0,3	-95,9	0,6	0,3
Verovaikeus	-2,2	9,2	<-200 %	-16,6	-2,9	<-200 %	2,8	-10,9
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi								
Etuuspohjaisten järjestelyiden vakuutusmatemaattinen voitto/tappio	-16,2	0,4	<-200 %	-39,4	15,6	<-200 %	37,7	-17,3
Verovaikeus	3,2	-0,1	> 200 %	7,9	-3,1	> 200 %	-7,5	3,5
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	-4,1	-36,6	88,8	34,8	24,3	43,2	19,5	30,0
Kauden laaja tulos	83,5	2,5	> 200 %	106,2	47,5	123,6	109,2	167,9
Jakautuminen								
Emoyhtiön omistajille	83,5	2,3	> 200 %	106,2	47,3	124,8	108,9	167,9
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,1	-100,0	0,0	0,3	-100,0	0,3	0,0

KONSERNIN TASE

Milj. euroa		30.9.2016	30.9.2015	2015
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Aineettomat hyödykkeet	O	8,6	17,8	9,5
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	O	1 106,8	836,4	811,6
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	O	2,5	4,9	2,6
Laina- ja muut saamiset	O	8,3	9,2	8,7
Laskennalliset verosaamiset	O	0,0	20,7	9,1
Pitkäaikaiset varat yhteensä		1 126,2	889,0	841,5
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus	O	13,0	12,2	11,8
Myyntisaamiset ja muut saamiset	O	225,5	250,7	208,5
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	O/IA*	85,5	173,1	155,8
Muut rahoitusvarat	IA	447,5	355,3	427,7
Rahat ja pankkisaamiset	IA	426,9	187,7	280,5
Lyhytaikaiset varat yhteensä		1 198,3	979,0	1 084,3
Myytäväinä olevat omaisuuserät	O	140,7	87,7	124,5
Varat yhteensä		2 465,2	1 955,8	2 050,3
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma				
Osakepääoma	E	75,4	75,4	75,4
Muu oma pääoma	E	753,0	481,5	652,0
Yhteensä		828,5	557,0	727,5
Määräysvallattomien omistajien osuus	E	0,0	0,7	0,0
Oma pääoma yhteensä		828,5	557,7	727,5
Pitkäaikaiset velat				
Laskennalliset verovelat	O	17,2	0,0	0,0
Korolliset velat	IL	577,9	295,4	271,0
Eläkevelvoitteet	O	53,8	18,6	4,4
Varaukset	O	58,2	56,8	55,7
Muut velat	O	5,0	18,2	15,8
Pitkäaikaiset velat yhteensä		712,1	389,0	346,9
Lyhytaikaiset velat				
Varaukset	O	27,3	43,7	38,3
Korolliset velat	IL	77,2	64,4	75,2
Ostovelat	O	90,6	92,0	67,5
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	O/IL*	54,3	154,6	180,5
Myyntin siirtovelat ja myynnistä saadut ennakot	O	446,7	415,6	374,8
Työsuhde-etuuksiin liittyvät siirtovelat ja muut velat	O	87,5	76,4	91,0
Muihin kuluihin liittyvät siirtovelat ja muut velat	O	132,7	145,8	148,7
Lyhytaikaiset velat yhteensä		916,3	992,6	976,0
Myytäväinä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat	O	8,3	16,6	0,0
Velat yhteensä		1 636,7	1 398,1	1 322,9
Oma pääoma ja velat yhteensä		2 465,2	1 955,8	2 050,3

Finnair raportoi korollisen velan, nettovelan ja oikaistun nettovelkaantumisasasteen antaakseen yleiskuvan Finnairin taloudellisesta asemasta. Niillä tase-erillä, jotka sisältyvät korolliseen nettovelkaan, on merkintä "IA" tai "IL". Sijoitetun pääoman laskentaan sisältyvillä erillä on merkintä "E" tai "IL". Muilla erillä on merkintä "O".

Taseen lisätietoja: Korollisten velkojen erittely		30.9.2016	30.9.2015	2015
Muut rahoitusvarat		-447,5	-355,3	-427,7
Rahat ja pankkisaamiset		-426,9	-187,7	-280,5
Korolliset velat		655,0	359,3	346,5
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset *		2,8	0,5	-0,2
Korollinen nettovelka		-216,5	-183,2	-362,0
Lentokaluston leasemaksut edellisiltä 12 kuukaudelta * 7		777,1	645,4	695,2
Oikaistun nettovelkaantumisasasteen laskennassa käytetty korollinen nettovelka		560,6	462,2	333,2
Oma pääoma yhteensä		828,5	557,7	727,5
Oikaistu nettovelkaantumisaste, %		67,7 %	82,9 %	45,8 %

* Valuutan- ja koronvaihtosopimuksia käytetään korollisten lainojen valuutta- ja korkoriskin suojaamiseen, mutta suojauslaskentaa ei sovelleta. Käyvän nettoarvon muutokset vastaavat korollisten velkojen käyvän arvon muutoksia. Sen vuoksi valuutan- ja koronvaihtosopimusten käypää nettoarvoa, joka kirjataan johdannaissopimuksiin perustuviin saamisiin/velkoihin ja raportoidaan liitteessä 5, pidetään korollisena velkana nettovelan laskennassa.

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Milj. euroa	Osake- pääoma	Muut sidotun oman pääoman rahastot	Käyvän arvon rahasto ja muut laajan tuloksen erät	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Edellisten tilikausien voitto	Oman pääoman ehtoisen laina	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2016	75,4	168,1	-67,9	248,1	67,6	236,2	727,5	0,0	727,5
Kauden tulos					71,5		71,5	0,0	71,5
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos			66,3				66,3		66,3
Etuuspohjaisten järjestelyiden vakuutusmatemaattinen voitto/tappio			-31,5				-31,5		-31,5
Kauden laaja tulos	0,0	0,0	34,8	0,0	71,5	0,0	106,2	0,0	106,2
Oman pääoman ehtoisen lainan korot ja kulut					-1,4		-1,4		-1,4
Omien osakkeiden osto					-4,3		-4,3		-4,3
Osakeperusteiset maksut				0,4			0,4		0,4
Oma pääoma 30.9.2016	75,4	168,1	-33,1	248,5	133,4	236,2	828,5	0,0	828,5

Milj. euroa	Osake- pääoma	Muut sidotun oman pääoman rahastot	Käyvän arvon rahasto ja muut laajan tuloksen erät	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Edellisten tilikausien voitto	Oman pääoman ehtoisen laina	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2015	75,4	168,1	-87,4	247,4	-8,8	118,9	513,7	0,6	514,3
Kauden tulos					23,0		23,0	0,3	23,2
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos			11,4				11,4		11,4
Etuuspohjaisten järjestelyiden vakuutusmatemaattinen voitto/tappio			12,5				12,5		12,5
Muuntoerot			0,3				0,3		0,3
Kauden laaja tulos	0,0	0,0	24,3	0,0	23,0	0,0	47,3	0,3	47,5
Osingot							0,0	-0,2	-0,2
Osakeperusteiset maksut				0,2			0,2		0,2
Oman pääoman ehtoisen lainan korot ja kulut					-4,3		-4,3		-4,3
Oma pääoma 30.9.2015	75,4	168,1	-63,1	247,7	9,9	118,9	557,0	0,7	557,7

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

Milj. euroa	7-9/2016	7-9/2015	1-9/2016	1-9/2015	2015	Edelliset 12 kk
Liiketoiminnan rahavirta						
Kauden tulos	87,6	39,0	71,5	23,2	89,7	137,9
Poistot ja arvonalentumiset	26,4	27,1	79,1	93,3	148,5	134,2
Muut oikaisut kauden tuloksesta						
Rahoitustuotot	-0,2	0,0	-1,2	-0,8	-1,3	-1,6
Rahoituskulut	5,8	1,8	9,4	8,2	9,7	10,9
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1
Tuloverot	22,3	9,8	18,4	6,1	23,6	35,9
EBITDA (Käyttökate)	141,8	77,8	177,1	130,1	270,2	317,2
Liiketapahtumat, joihin ei sisälly maksua *	-45,3	21,9	-40,6	-26,2	-137,5	-151,9
Käyttöpääoman muutos	-42,1	-36,8	48,5	63,3	43,1	28,3
Maksetut rahoituskulut, netto	1,5	-1,5	-1,9	-5,8	-7,6	-3,8
Saadut rahoitustuotot	3,2	1,1	6,2	2,7	3,0	6,5
Maksetut tuloverot	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,2	0,0
Liiketoiminnan nettorahavirta	59,1	62,6	189,2	164,0	171,0	196,3
Investointien rahavirta						
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-2,5	-2,3	-7,1	-4,5	-4,3	-6,9
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-124,3	-40,4	-436,0	-116,6	-352,5	-671,9
Käyttöomaisuushyödykkeiden ja tytäryhtiöosakkeiden myynti	132,3	-0,3	149,4	152,2	448,1	445,3
Yli kolmen kuukauden päästä erääntyvien korkosijoitusten nettomuutos	156,3	40,2	58,5	55,3	-14,4	-11,3
Pitkäaikaisten saamisten muutos	-0,3	0,1	0,4	0,0	1,7	2,1
Investointien nettorahavirta	161,5	-2,8	-234,8	86,4	78,6	-242,7
Rahoituksen rahavirta						
Lainojen nostot	0,0	0,0	377,4	0,0	0,0	377,4
Lainojen takaisinmaksut ja muutokset	-71,6	-8,8	-101,2	-72,7	-82,5	-111,0
Oman pääoman ehtoisen lainan takaisinmaksut	0,0	0,0	0,0	0,0	-81,7	-81,7
Oman pääoman ehtoisen lainan nostot	0,0	0,0	0,0	0,0	200,0	200,0
Oman pääoman ehtoisen lainan korot ja kulut	0,0	0,0	-1,7	-5,3	-17,6	-13,9
Omien osakkeiden osto	0,0	0,0	-4,3	0,0	0,0	-4,3
Maksetut osingot	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,2	0,0
Rahoituksen nettorahavirta	-71,6	-8,8	270,2	-78,2	18,1	366,5
Rahavirtojen muutos						
	149,0	51,0	224,6	172,2	267,7	320,0
Rahavarat tilikauden alussa	533,3	311,2	457,7	190,1	190,1	362,3
Rahavirtojen muutos	149,0	51,0	224,6	172,2	267,7	320,0
Rahavarat kauden lopussa **	682,3	362,3	682,3	362,3	457,7	682,3
Konsernin rahavirtalaskelman liitetiedot						
* Liiketapahtumat, joihin ei sisälly maksua						
Työsuhde-etuudet	3,2	2,9	10,5	9,2	15,6	16,9
Johdannaisten käyvän arvon muutokset	-6,6	11,1	-9,7	-9,6	2,1	2,0
Lentokone- ja muiden transaktioiden voitot ja tappiot	-42,2	1,7	-33,5	-18,6	-121,5	-136,4
Muut oikaisut	0,4	6,1	-7,9	-7,3	-33,7	-34,3
Yhteensä	-45,3	21,9	-40,6	-26,2	-137,5	-151,9
** Rahavarat						
Muut rahoitusvarat	447,5	355,3	447,5	355,3	427,7	447,5
Rahat ja pankkisaamiset	426,9	187,7	426,9	187,7	280,5	426,9
Rahavarat taseessa	874,3	543,0	874,3	543,0	708,2	874,3
Yli kolmen kuukauden päästä erääntyvät	-192,0	-180,7	-192,0	-180,7	-250,5	-192,0
Yhteensä	682,3	362,3	682,3	362,3	457,7	682,3

KONSERNIN OSAVUOSIKATSAUKSEN LIITETIEDOT

1. LAADINTAPERUSTA

Konsernin osavuositarkastus on laadittu IAS 34 Osavuositarkastukset -standardia noudattaen.

2. LAADINTAPERIAATTEET

Noudatetut laadintaperiaatteet on kerrottu konsernin tilinpäätöksessä 2015. Tiedotteen luvut ovat pyöristämättömiä, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa ei välttämättä vastaa esitettyä summalukua. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Finnair on tarkistanut liikevaihdon laskentaa. Vuoden 2016 alusta lähtien muista kuin Finnairin ydinliiketoiminnasta kertyneet tuotot (pääasiassa lentokoneiden vuokratuotot) on siirretty liikevaihdosta liiketoiminnan muihin tuottoihin. Vertailukaudet on oikaistu vastaamaan muuttunutta käytäntöä. Muutokset on kuvattu liitteessä 16. Liiketoiminnan tuottojen ja tunnuslukujen laskentakaavojen muutos.

Finnair on ottanut käyttöön European Securities Markets Authorityn (ESMA) julkaiseman ohjeistuksen vaihtoehtoisista tunnusluvuista (Guidelines on Alternative Performance Measures), joka on voimassa 3.7.2016 alkaen. Finnair käyttää ohjeistuksessa tarkoitettuja vaihtoehtoisia tunnuslukuja kuvaamaan liiketoiminnan ja rahoitusaseman kehittymistä, antaakseen vertailukelpoisen kuvan liiketoiminnasta sekä mahdollistaakseen paremman vertailun toimialan yhtiöiden välillä. Vaihtoehtoiset tunnusluvut eivät korvaa IFRS:n mukaisia tunnuslukuja. Suositusten johdosta Finnair nimesi ensimmäisen kvartaalin raportoinnissa "kertaluonteiset erät" vertailukelpoisuuteen vaikuttaviksi eriksi ja erittelee ne jatkossa liitteessä 4. Segmenttitiedot, liikevaihto ja vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät. Finnair selkeytti samassa yhteydessä korollisen velan, nettovelan ja oikaistun nettovelkaantumisaseman laskentaa taseen lisätiedoilla. Lisäksi Finnair ei enää esitä tunnuslukua "Kauden tulos/osake, euroa" osakekohtaisen tuloksen rinnalla lisätietona.

3. KRIITTISET TILINPÄÄTÖSARVIOT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Osavuositarkastuksen laatiminen edellyttää, että yhtiön johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen arvoihin. Toteutuneet tulokset saattavat olla erilaisia näihin arvioihin verrattuna. Kriittiset tilinpäätösarviot ja epävarmuustekijät on esitetty vuositilinpäätöksessä 2015.

4. SEGMENTTITIEDOT, LIIKEVAIHTO JA VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT

Johtuen Finnairin liiketoimintojen viimeaikaisesta kehityksestä ja organisaatiomuutoksesta Finnairin johtoryhmä, joka on nimetty ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi IFRS 8 Segmenttiraportoinnin mukaisesti, tarkastelee liiketoimintaa yhtenä toiminnallisena segmenttinä. Sen vuoksi segmentti-informaatiota ei enää raportoida. Vanha toiminnallinen Matkapalvelut-segmentti on yhdistetty Lentoliikenne-segmenttiin.

Liikevaihto tuotteittain

Milj. euroa	7-9/2016	7-9/2015	Muutos %	1-9/2016	1-9/2015	Muutos %	2015
Matkustajat tuotot	515,9	504,4	2,3	1 378,1	1 333,1	3,4	1 766,0
Lisämyynti	33,8	27,7	22,2	93,7	75,1	24,8	103,2
Rahti	45,5	45,9	-0,9	127,7	135,7	-5,9	183,7
Matkapalvelut	42,0	38,3	9,8	135,2	125,1	8,1	177,8
Matkatoimistot	3,7	5,5	-31,9	12,1	17,8	-32,1	23,8
Yhteensä	640,9	621,7	3,1	1 746,9	1 686,8	3,6	2 254,5

Matkustajatuotot liikennealueittain

Matkustajatuotot, milj. euroa	7-9/2016	7-9/2015	Muutos %	1-9/2016	1-9/2015	Muutos %	2015
Aasia	224,9	222,3	1,2	563,7	560,7	0,5	729,7
Pohjois-Amerikka	38,4	33,2	15,5	92,9	80,3	15,7	105,6
Eurooppa	213,8	207,3	3,1	578,9	557,3	3,9	738,0
Kotimaa	31,1	32,3	-3,7	119,4	111,2	7,4	155,9
Kohdistamaton liikevaihto	7,8	9,3	-16,3	23,2	23,6	-1,5	36,9
Yhteensä	515,9	504,4	2,3	1 378,1	1 333,1	3,4	1 766,0

PLF, %	7-9/2016	7-9/2015	Muutos %	1-9/2016	1-9/2015	Muutos %	2015
Aasia	87,0	90,4	-3,3 %-yks.	82,2	83,7	-1,5 %-yks.	82,8
Pohjois-Amerikka	81,2	88,3	-7,1 %-yks.	80,2	84,7	-4,4 %-yks.	83,1
Eurooppa	82,8	82,0	0,8 %-yks.	79,2	78,8	0,3 %-yks.	78,5
Kotimaa	68,4	66,1	2,3 %-yks.	69,1	68,3	0,8 %-yks.	68,0
Yhteensä	84,2	85,8	-1,5 %-yks.	80,3	81,1	-0,8 %-yks.	80,4

ASK, milj. km	7-9/2016	7-9/2015	Muutos %	1-9/2016	1-9/2015	Muutos %	2015
Aasia	4 332,1	3 848,1	12,6	12 423,7	11 461,7	8,4	15 256,5
Pohjois-Amerikka	798,5	654,4	22,0	2 102,9	1 645,0	27,8	2 242,5
Eurooppa	3 656,8	3 566,5	2,5	10 069,0	9 778,7	3,0	12 890,3
Kotimaa	299,2	314,5	-4,8	1 124,3	1 034,9	8,6	1 446,5
Yhteensä	9 086,7	8 383,4	8,4	25 719,9	23 920,3	7,5	31 835,7

RPK, milj. km	7-9/2016	7-9/2015	Muutos %	1-9/2016	1-9/2015	Muutos %	2015
Aasia	3 770,5	3 477,2	8,4	10 208,5	9 591,1	6,4	12 629,3
Pohjois-Amerikka	648,4	577,7	12,2	1 687,2	1 392,8	21,1	1 863,0
Eurooppa	3 029,6	2 926,1	3,5	7 972,1	7 708,3	3,4	10 115,9
Kotimaa	204,8	207,9	-1,5	777,2	707,3	9,9	983,4
Yhteensä	7 653,3	7 188,9	6,5	20 645,0	19 399,5	6,4	25 591,6

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Finnair muutti tilikauden ensimmäisellä neljänneksellä kertaluonteisten erien nimen vertailukelpoisuuteen vaikuttaviksi eriksi. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät on eritelty liitetiedoissa, ja ne on luokiteltu kolmeen kategoriaan: Lentokonetransaktioiden voitot ja tappiot, Muiden transaktioiden voitot ja tappiot ja Uudelleenjärjestelykulut. Transaktioiden voitot ja tappiot sisältävät myyntivoitot ja -tappiot sekä muut erät, joiden voidaan katsoa liittyvän suoraan omaisuuden myyntiin. Esimerkiksi alaskirjaus, joka voi tapahtua, kun erä on luokiteltu myytävissä oleviksi omaisuuseriksi IFRS 5:n mukaisesti, raportoidaan transaktioiden voittoina ja tappioina. Uudelleenjärjestelykulut sisältävät irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet ja muut kulut, jotka liittyvät suoraan toimintojen uudelleenjärjestelyihin.

Milj. euroa	7-9/2016	7-9/2015	Muutos %	1-9/2016	1-9/2015	Muutos %	2015
Johdannaisten käyvän arvon muutokset ja							
lentokaluston huoltojen valuuttakurssimuutokset	7,4	-10,9	> 200 %	11,7	3,2	> 200 %	-12,3
Lentokaluston huoltovarausten realisoitumattomat valuuttakurssimuutokset	0,8	0,2	> 200 %	2,0	-6,5	> 200 %	-10,1
Suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutokset	6,6	-11,1	> 200 %	9,7	9,6	1,0	-2,1
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	42,4	-2,7	> 200 %	32,7	10,6	> 200 %	110,2
Lentokonetransaktioiden voitot ja tappiot	41,5	-3,0	> 200 %	33,3	17,2	93,3	101,7
Muiden transaktioiden voitot ja tappiot	0,8	1,3	-41,3	0,2	1,3	-88,2	19,8
Uudelleenjärjestelykulut	0,1	-0,9	> 200 %	-0,7	-7,9	90,9	-11,3

5. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Konsernin riskienhallinnan periaatteisiin ei ole tehty merkittäviä muutoksia raportointikaudella. Riskienhallinnan tavoitteet ja periaatteet ovat yhdenmukaisia vuoden 2015 tilinpäätöksessä esitettävien tietojen kanssa. Alla olevat taulukot esittävät konsernin suojauslaskennassa käytettävien johdannaissopimusten nimellisarvon tai määrän ja käyvän nettoarvon.

Johdannaiset, Milj. euroa	30.9.2016		30.9.2015		2015	
	Nimellis-arvo	Käypä nettoarvo	Nimellis-arvo	Käypä nettoarvo	Nimellis-arvo	Käypä nettoarvo
Valuuttajohdannaiset						
Suojauslaskennassa olevat erät (termiinit):						
Polttoaineen valuuttasuojaus	290,7	0,8	338,1	26,0	331,6	23,1
Lentokonehankintojen käyvän arvon suojaus	361,7	52,7	712,6	96,5	782,4	81,0
Leasemaksujen valuuttasuojaus	152,1	4,2	156,2	17,2	171,2	18,1
Suojauslaskennassa olevat erät yhteensä	804,5	57,8	1 207,0	139,7	1 285,3	122,2
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät:						
Liiketoiminnan kassavirtojen suojaus (termiinit)	188,6	-2,8	240,9	16,1	307,5	14,8
Liiketoiminnan kassavirtojen suojaus (optiot)						
Ostetut optiot	150,3	1,8	79,0	5,3	180,4	3,7
Myydyt optiot	236,5	-8,5	39,5	-4,8	318,5	-4,1
Taseen suojaus (termiinit)	211,9	-0,8	10,4	0,1	11,5	0,4
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät yhteensä	787,2	-10,4	369,8	16,6	817,8	14,7
Valuuttajohdannaiset yhteensä	1 591,7	47,4	1 576,8	156,3	2 103,1	136,9
Hyödykejohdannaiset						
Suojauslaskennassa olevat erät:						
Lentopetrolitermiinit, tonnia	641 000	-22,2	538 000	-114,3	559 000	-140,7
Sähköjohdannaiset, MWh	13 141	0,0	14 245	-0,1	13 140	0,0
Suojauslaskennassa olevat erät yhteensä		-22,2		-114,3		-140,8
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät:						
Lentopetrolitermiinit, tonnia	24 000	-0,6	17 000	-2,3	26 000	-4,2
Optiot						
Ostetut optiot, lentopetroli, tonnia	195 000	5,2	170 500	0,8	178 000	0,6
Myydyt optiot, lentopetroli, tonnia	390 000	-3,1	-276 500	-19,5	329 000	-26,2
Sähköjohdannaiset, MWh	6 628	0,0	33 865	-0,4	26 352	-0,3
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät yhteensä		1,5		-21,4		-30,2
Hyödykejohdannaiset yhteensä		-20,8		-135,7		-170,9
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset						
Suojauslaskennassa olevat erät:						
Koronvaihtosopimukset	150,0	4,4	150,0	5,3	150,0	5,2
Korko-optiot						
Ostetut optiot	0,0	0,0	133,9	-5,6	0,0	0,0
Myydyt optiot	0,0	0,0	133,9	-2,8	0,0	0,0
Suojauslaskennassa olevat erät yhteensä	150,0	4,4	417,8	-3,1	150,0	5,2
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät:						
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset	280,0	-2,8	9,3	-0,5	7,1	-0,2
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät yhteensä	280,0	-2,8	9,3	-0,5	7,1	-0,2
Korkojohdannaiset yhteensä	430,0	1,6	427,1	-3,6	157,1	5,0
Osakejohdannaiset						
Suojauslaskennassa olevat erät:						
Osakeoptiot						
Ostetut optiot	3,0	2,9	3,0	1,2	3,0	5,6
Myydyt optiot	3,0	-0,4	3,0	-0,2	3,0	-1,4
Suojauslaskennassa olevat erät yhteensä	6,0	2,5	6,0	1,0	6,0	4,1
Osakejohdannaiset yhteensä	6,0	2,5	6,0	1,0	6,0	4,1
Johdannaiset yhteensä		30,8		18,0		-24,9

6. KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETTAVAT VARAT JA VELAT

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista

Käyvät arvot raportointikauden lopussa, Milj. euroa	30.9.2016	Taso 1	Taso 2
Käypään arvoon tulosaikuteisesti kirjattavat rahoitusvarat			
Kaupankäyntiarvopaperit	438,1	36,0	402,1
Kaupankäyntijohdannaiset			
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset	5,1		5,1
- joista käyvän arvon suojauslaskennassa	4,5		4,5
Valuuttajohdannaiset	64,5		64,5
- joista käyvän arvon suojauslaskennassa	53,0		53,0
- joista rahavirran suojauslaskennassa	6,8		6,8
Hyödykejohdannaiset	13,0		13,0
- joista rahavirran suojauslaskennassa	7,7		7,7
Osakejohdannaiset	2,9		2,9
- joista käyvän arvon suojauslaskennassa	2,9		2,9
Yhteensä	523,6	36,0	487,6

Käypään arvoon tulosaikuteisesti kirjattavat rahoitusvelat

Kaupankäyntijohdannaiset			
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset	3,4		3,4
Valuuttajohdannaiset	17,1		17,1
- joista käyvän arvon suojauslaskennassa	0,3		0,3
- joista rahavirran suojauslaskennassa	1,8		1,8
Hyödykejohdannaiset	33,8		33,8
- joista rahavirran suojauslaskennassa	29,9		29,9
Osakejohdannaiset	0,4		0,4
- joista käyvän arvon suojauslaskennassa	0,4		0,4
Yhteensä	54,8	0,0	54,8

Raportointikauden aikana ei tapahtunut merkittäviä siirtoja käypien arvojen hierarkian tasojen 1 ja 2 välillä.

Hierarkian tason 1 käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin (oikaisemattomiin) hintoihin toimivilla markkinoilla. Tason 2 instrumenttien käyvät arvot perustuvat merkittävilta osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle ovat todettavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty IFRS 7 -standardin vaatimusten mukaisesti koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

7. YRITYSHANKINNAT JA -MYYNIT

Tilikauden kolmanneksella neljänneksellä ei ollut yrityshankintoja tai -myyntejä. Tilikauden 2016 toisella neljänneksellä hankittiin Nordic Regional Airlines Oy:n ATR-huoltotoiminta sekä myytiin omistus osakkuusyhtiö Amadeus Eesti AS:sta. Näillä transaktioilla ei ollut olennaista taloudellista vaikutusta Finnairille.

Vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä Finnairin ja Flybe Group plc:n yhteisyritys Flybe Nordic -konserni siirtyi väliaikaisesti Finnairin omistukseen, kun Finnair osti Flybe Group plc:n 60 %:n osuuden yhdellä eurolla. Myöhemmin konsernin nimi muutettiin Nordic Regional Airlinesiksi (Norra), jota käsiteltiin myytävissä olevana omaisuuseränä, kunnes 60 %:n omistusosuus tilikauden viimeisellä neljänneksellä myytiin edelleen Staffpoint Holding Oy:lle ja Kilco Oy:lle. Myynnin johdosta Norrasta tuli Finnairin ja sen uusien omistajien yhteisyritys.

Vuoden 2015 lopussa Finnair myi omistuksensa virolaisessa tytäryrityksessä Estravel AS, mukaan lukien tämän liettualaisen tytäryhtiön Estravel Vilnius UAB:n. Transaktiolla ei ollut olennaista taloudellista vaikutusta Finnairille.

8. TULOVEROT

Efektiivinen verokanta 1-9/2016 tilikaudella oli 20,5 % (20,9 %).

9. OSAKEKOHTAINEN OSINKO

Yhtiökokous päätti 17.3.2016, että vuodelta 2015 ei maksettu osinkoa.

Yhtiökokous päätti 25.3.2015, että vuodelta 2014 ei maksettu osinkoa.

10. AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOS

Milj. euroa	30.9.2016	30.9.2015	2015
Kirjanpitoarvo kauden alussa	821,0	916,2	916,2
Lisäykset	424,0	38,2	329,7
Ennakoiden muutos	50,9	80,6	28,9
Lentokonehankintojen valuuttasuojaus	28,2	-30,3	-14,7
Vähennykset ja siirrot	-132,0	-57,2	-290,6
Poistot	-74,8	-77,7	-108,1
Vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin sisältyvät poistot	-1,9	-15,6	-40,4
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	1 115,5	854,2	821,0
Myytävänä olevien hyödykkeiden osuus kauden alussa	123,0	119,8	119,8
Myytävänä olevien hyödykkeiden osuus kauden lopussa	132,0	63,3	123,0

11. MYYTÄVÄNÄ OLEVAT OMAISUUSERÄT

Myytävänä olevat omaisuuserät koostuvat pääasiassa lentokoneista. Myytäväksi on luokiteltu neljä Airbus A340 -lentokonetta, joista kahden koneen myynnin Airbusille odotetaan tapahtuvan tilikauden 2016 aikana ja kahden tilikauden 2017 aikana. Nämä laajarunkolentokoneet on korvattu tai korvataan uusilla A350-lentokoneilla. Lisäksi myytävissä oleviin omaisuuseriin sisältyy yksi ATR 72 -lentokone, jonka myynnin odotetaan toteutuvan tilikauden 2017 ensimmäisellä puoliskolla sekä Finnairin tytäryhtiö SMT Oy, jonka myynnin on tarkoitus tapahtua tilikauden 2016 viimeisellä neljänneksellä. Tilikauden 2015 lopun myytäviin eriin sisältyneet kaksi Embraer E170 -lentokonetta myytiin tilikauden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä.

Tilikauden 2015 ensimmäisen neljänneksen lopussa Finnairin ja Flybe Group plc:n yhteisyritys Flybe Nordic -konserni siirtyi väliaikaisesti Finnairin omistukseen, kun Finnair osti yhden euron kauppahinnalla Flybe Group plc:n 60 %:n osuuden Flybe Nordic -konsernissa. Omistus luokiteltiin myytävissä olevaksi. Myöhemmin konsernin nimi muutettiin Nordic Regional Airlinesiksi (Norra). 60 %:n omistusosuus Norrasta myytiin tilikauden 2015 viimeisellä neljänneksellä edelleen Staffpoint Holding Oy:lle ja Kilco Oy:lle.

Myytävänä oleviksi luokitellut omaisuuserät	30.9.2016	30.9.2015	2015
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	132,0	63,3	123,0
Vaihto-omaisuus	1,4	0,1	1,6
Myyntisaamiset ja muut saamiset	7,2	0,0	0,0
Myytävänä olevan tytäryhtiön varat	0,0	24,3	0,0
Yhteensä	140,7	87,7	124,5

Myytävänä oleviksi luokiteltuihin varoihin liittyvät velat	30.9.2016	30.9.2015	2015
Ostovelat ja muut velat	8,3	0,0	0,0
Myytävänä olevan tytäryhtiön velat	0,0	16,6	0,0
Yhteensä	8,3	16,6	0,0

12. KOROLLINEN VIERAS PÄÄOMA

Tilikauden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä Finnair järjesti kolmannelle Airbus A350 -lentokoneelleen rahoituksen ns. Japanese Operating Lease with Call Option (JOLCO) -rakenteella. Finnairin kirjanpidossa rahoitus käsitellään lainana ja kone omistettuna.

Tilikauden 2016 toisella neljänneksellä Finnair rahoitti lisäksi neljännen ja viidennen Airbus A350 -lentokonehankinnan samankaltaisella Japanese Operating Lease with Call Option (JOLCO) -rakenteella.

Tilikauden kolmannelle neljänneksellä Finnair maksoi ennakkoon takaisin pankkilainansa, yhteensä 67 miljoonaa euroa.

13. VASTUUSITOUIMUKSET

Milj. euroa	30.9.2016	30.9.2015	2015
Muut omasta puolesta annetut vakuudet, pantit	53,8	158,6	160,1
Vakuudet samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta, takaukset	73,0	69,6	67,0
Muiden puolesta annetut takuut	0,1	0,1	0,1
Yhteensä	126,8	228,3	227,2

Investointisitoumukset aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä 30.9.2016 olivat 1 542 miljoonaa euroa (31.12.2015: 1 818).

14. VUOKRAVASTUUT MUISTA VUOKRASOPIMUKSISTA

Milj. euroa	30.9.2016	30.9.2015	2015
Lentokaluston vuokravastuut	1 040,6	741,0	1 040,3
Muut vuokravastuut	296,7	308,8	305,2
Yhteensä	1 337,3	1 049,9	1 345,5

15. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Milj. euroa	1-9/2016	1-9/2015	2015
Tavaroiden ja palvelujen myynnit			
Osakkuusyhtiöt	0,0	0,2	0,2
Yhteisyritykset	32,1	13,7	49,3
Tavaroiden ja palvelujen ostot			
Osakkuusyhtiöt	0,0	3,0	2,5
Yhteisyritykset	82,1	44,9	126,7
Eläkesäätiö	2,4	3,5	4,5
Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset osakkuusyhtiöiltä	0,0	0,1	0,5
Lyhytaikaiset saamiset yhteisyrityksiltä	9,0	0,0	12,1
Velat			
Pitkäaikaiset velat eläkesäätiölle	51,6	18,6	2,6
Lyhytaikaiset velat osakkuusyhtiöille	0,0	2,1	0,9
Lyhytaikaiset velat yhteisyrityksille	0,3	0,0	0,1

16. LIIKETOIMINNAN TUOTTOJEN JA TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVOJEN MUUTOS

Finnair on tarkistanut liikevaihdon laskentaa. Vuoden 2016 alusta lähtien muista kuin Finnairin ydinliiketoiminnasta kertyneet tuotot on siirretty liikevaihdosta liiketoiminnan muihin tuottoihin. Pääasiassa siirtyneet erät sisältävät lentokoneiden vuokratuottoja.

Finnair on 2016 alkaen muuttanut yksikkötuottojen (RASK, yksikkötuotto tarjotulta henkilökilometriltä), yksikkökustannusten (CASK, yksikkökustannus tarjotulta henkilökilometriltä), yksikkötuoton myydyltä henkilökilometriltä (yield) ja rahtiliikenteen yksikkötuoton (rahtiliikenteen yksikkötuotto myydyltä tonnikipometriltä) laskentakäytäntöjä. Aikaisemmin laskentaan on sisällytynyt sisäisiä eriä, jotka eivät olleet suoraan johdettavissa konsernin tuloslaskelmasta. Muutoksen tarkoituksena on parantaa avoimutta ja tunnuslukujen käytettävyyttä sijoittajien kannalta.

Vertailukausien liikevaihto, liiketoiminnan muut tuotot, RASK ja CASK on oikaistu vastaamaan muuttunutta käytäntöä, muutetut vuoden 2015 luvut kvartaaleittain on esitetty alla olevissa taulukoissa. RASK:n ja CASK:n muutetut kaavat on esitetty liitteessä 18. Tunnuslukujen laskentakaavat.

Konsernin Tuloslaskelma Kvartaalikohtainen milj. euroa	Oikaistu				Raportoitu			
	10-12/2015	7-9/2015	4-6/2015	1-3/2015	10-12/2015	7-9/2015	4-6/2015	1-3/2015
Liikevaihto	567,7	621,7	543,9	521,3	585,5	637,1	561,0	540,4
Liiketoiminnan muut tuotot	21,9	18,8	21,5	23,0	4,1	3,4	4,4	3,8

Konsernin Tuloslaskelma Kumulaatiivinen milj. euroa	Oikaistu				Raportoitu			
	2015	1-9/2015	1-6/2015	1-3/2015	2015	1-9/2015	1-6/2015	1-3/2015
Liikevaihto	2 254,5	1 686,8	1 065,2	521,3	2 324,0	1 738,5	1 101,4	540,4
Liiketoiminnan muut tuotot	85,2	63,3	44,5	23,0	15,7	11,6	8,2	3,8

Kvartaalikohtaiset tunnusluvut	Oikaistu				Raportoitu			
	10-12/2015	7-9/2015	4-6/2015	1-3/2015	10-12/2015	7-9/2015	4-6/2015	1-3/2015
Liikevaihto ja tulos								
Vertailukelpoinen liiketulos liikevaihdosta, %	0,1	10,3	-2,4	-5,4	0,1	10,1	-2,3	-5,2
Liikennesuoritteet								
Yksikkötuotto tarjotulta henkilökilometriltä (RASK), senttiä/ASK	7,17	7,42	6,95	6,76	6,30	6,73	6,29	6,05
Yksikkökustannus tarjotulta henkilökilometriltä (CASK), senttiä/ASK	7,16	6,65	7,12	7,12	6,50	6,12	6,74	6,75
CASK ilman polttoainetta, senttiä/ASK	5,46	4,82	5,13	5,16	4,81	4,31	4,74	4,82
Rahtiliikenteen yksikkötuotto myydyltä tonnikipometriltä, senttiä/RTK	22,89	22,13	23,77	24,82	21,22	20,39	21,95	23,28
Yksikkötuotto myydyltä henkilökilometriltä (yield), senttiä/RPK	6,99	7,02	7,02	6,55	6,88	6,92	6,97	6,59

Kumulaatiiviset tunnusluvut	Oikaistu				Raportoitu			
	2015	1-9/2015	1-6/2015	1-3/2015	2015	1-9/2015	1-6/2015	1-3/2015
Liikevaihto ja tulos								
Vertailukelpoinen liiketulos liikevaihdosta, %	1,1	1,4	-3,9	-5,4	1,0	1,3	-3,7	-5,2
Liikennesuoritteet								
Yksikkötuotto tarjotulta henkilökilometriltä (RASK), senttiä/ASK	7,08	7,05	6,86	6,76	6,35	6,39	6,17	6,05
Yksikkökustannus tarjotulta henkilökilometriltä (CASK), senttiä/ASK	7,01	6,96	7,12	7,12	6,52	6,55	6,75	6,75
CASK ilman polttoainetta, senttiä/ASK	5,14	5,03	5,15	5,16	4,67	4,63	4,78	4,82
Rahtiliikenteen yksikkötuotto myydyltä tonnikipometriltä, senttiä/RTK	23,34	23,51	24,28	24,82	21,64	21,80	22,60	23,28
Yksikkötuotto myydyltä henkilökilometriltä (yield), senttiä/RPK	6,90	6,87	6,79	6,55	6,85	6,84	6,78	6,59

Liikevaihto tuotteittain Kvartaalikohtainen milj. euroa	Oikaistu				Raportoitu			
	10-12/2015	7-9/2015	4-6/2015	1-3/2015	10-12/2015	7-9/2015	4-6/2015	1-3/2015
Matkustajatuotot	433,0	504,4	434,4	394,3	430,4	503,5	433,6	382,1
Lisämyynti	28,0	27,7	24,4	23,1	28,4	28,0	24,7	23,4
Rahti	48,0	45,9	45,1	44,8	48,0	45,9	45,1	44,8
Muu liikevaihto					18,5	14,9	16,3	29,3
Matkapalvelut-segmentti					60,1	44,8	41,2	60,8
Matkapalvelut	52,7	38,3	33,5	53,3				
Matkatoimistot	6,0	5,5	6,5	5,8				
Yhteensä	567,7	621,7	543,9	521,3	585,5	637,1	561,0	540,4

Liikevaihto tuotteittain Kumulatiivinen milj. euroa	Oikaistu				Raportoitu			
	2015	1-9/2015	1-6/2015	1-3/2015	2015	1-9/2015	1-6/2015	1-3/2015
Matkustajatuotot	1 766,0	1 333,1	828,7	394,3	1 749,7	1 319,3	815,7	382,1
Lisämyynti	103,2	75,1	47,5	23,1	104,6	76,2	48,2	23,4
Rahti	183,7	135,7	89,9	44,8	183,7	135,7	89,9	44,8
Muu liikevaihto					79,1	60,5	45,7	29,3
Matkapalvelut-segmentti					206,9	146,8	102,0	60,8
Matkapalvelut	177,8	125,1	86,8	53,3				
Matkatoimistot	23,8	17,8	12,3	5,8				
Yhteensä	2 254,5	1 686,8	1 065,2	521,3	2 324,0	1 738,5	1 101,4	540,4

17. TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Tilikauden jälkeen ei ole ollut olennaisia raportoitavia tapahtumia.

18. TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Vertailukelpoinen liiketulos:

Liiketulos ilman johdannaisten käyvän arvon muutoksia, huoltovarausten valuuttakurssimuutoksia ja vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät:

Lentokone- ja muiden transaktioiden voitot ja tappiot sekä uudelleenjärjestelykulut

Vertailukelpoinen EBITDAR:

Vertailukelpoinen liiketulos + poistot ja arvonalentumiset + lentokaluston leasemaksut

EBITDA:

Liiketulos + poistot ja arvonalentumiset

Oma pääoma:

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva osuus

Bruttoinvestoinnit:

Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin ilman ennakkomaksuja

Rahavarat:

Rahat ja pankkisaamiset + muut rahoitusvarat

Korolliset velat:

Korolliset velat + valuutan- ja koronvaihotosopimukset johdannaissopimuksiin perustuvissa saamisissa ja veloissa

Korollinen nettovelka:

Korolliset velat - rahavarat

Sijoitettu pääoma keskimäärin:

Oma pääoma + korolliset velat (raportointikauden ja vertailukauden keskiarvo)

Osakekohtainen tulos:

Kauden tulos - oman pääoman ehtoisen
lainan kulut verojen jälkeen

Kauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä

Oma pääoma/osake:

Oma pääoma

Osakeantioikaistu osakemäärä kauden lopussa

Edelliset 12 kk:

Raportointihetkeä edeltävät 12 kuukautta

Omavaraisuusaste, %:

$$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Nettovelkaantumisaste, %:

Korollinen nettovelka

$$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}}{\text{Korollinen nettovelka}} \times 100$$

Oikaistu nettovelkaantumisaste, %:

Korollinen nettovelka +

lentokaluston leasemaksut, edelliset 12 kk x 7

$$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}}{\text{Korollinen nettovelka} + \text{lentokaluston leasemaksut, edelliset 12 kk} \times 7} \times 100$$

Oman pääoman tuotto (ROE), %:

Kauden tulos, edelliset 12 kk

$$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus (keskimäärin)}}{\text{Kauden tulos, edelliset 12 kk}} \times 100$$

Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), %:

Tulos ennen veroja, edelliset 12 kk +

rahoituskulut, edelliset 12 kk

$$\frac{\text{Tulos ennen veroja, edelliset 12 kk} + \text{rahoituskulut, edelliset 12 kk}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin}} \times 100$$

Tarjotut henkilökilometrit (ASK):

Tarjottujen paikkojen lukumäärä x lennetyt kilometrit

Myydyt henkilökilometrit (RPK):

Matkustajien lukumäärä x lennetyt kilometrit

Matkustajakäyttöaste, %:

Myytyjen henkilökilometriä osuus tarjotuista henkilökilometreistä

Tarjotut tonnikilometrit (ATK):

Rahdin ja postin kuljetukseen tarjottujen tonnien määrä x lennetyt kilometrit

Myydyt tonnikilometrit (RTK):

Kuljetetun rahti- ja postitonniin määrä x lennetyt kilometrit

Kokonaiskäyttöaste, %:

Myytyjen tonnikilometriä osuus tarjotuista tonnikilometreistä

Yksikkötuotto tarjotulta henkilökilometritä (RASK):

Yksikkötuotto (RASK) saadaan jakamalla konsernin liikevaihto tarjotuilla henkilökilometreillä (ASK).

Yksikkötuotto (RASK) kiintein valuuttakurssein pyrkii antamaan vertailukelpoisen valuuttaneutraalin kuvan yksikkötuotoista. Valuuttakurssimuutosten ja valuuttasuojauksen vaikutukset on laskennassa eliminoitu.

Yksikkökustannus tarjotulta henkilökilometritä (CASK):

Yksikkökustannus (CASK) saadaan jakamalla konsernin toiminnalliset kulut tarjotuilla henkilökilometreillä. Liiketoiminnan muut tuotot on vähennetty toiminnallisista kuluista.

Yksikkökustannus (CASK) kiintein valuuttakurssein pyrkii antamaan vertailukelpoisen valuuttaneutraalin kuvan yksikkökustannuksista. Valuuttakurssimuutosten ja valuuttasuojauksen vaikutukset on laskennassa eliminoitu.

Yksikkötuotto myydyiltä henkilökilometritä (yield):

Matkustajaliikenteen liikevaihto tuotteittain jaettuna myydyillä henkilökilometreillä (RPK).

Rahtiliikenteen yksikkötuotto myydyiltä tonnikilometritä:

Rahtiliikenteen liikevaihto tuotteittain jaettuna myydyillä tonnikilometreillä (RTK).

Osavuositarkastuksen luvut ovat tilintarkastamattomia.